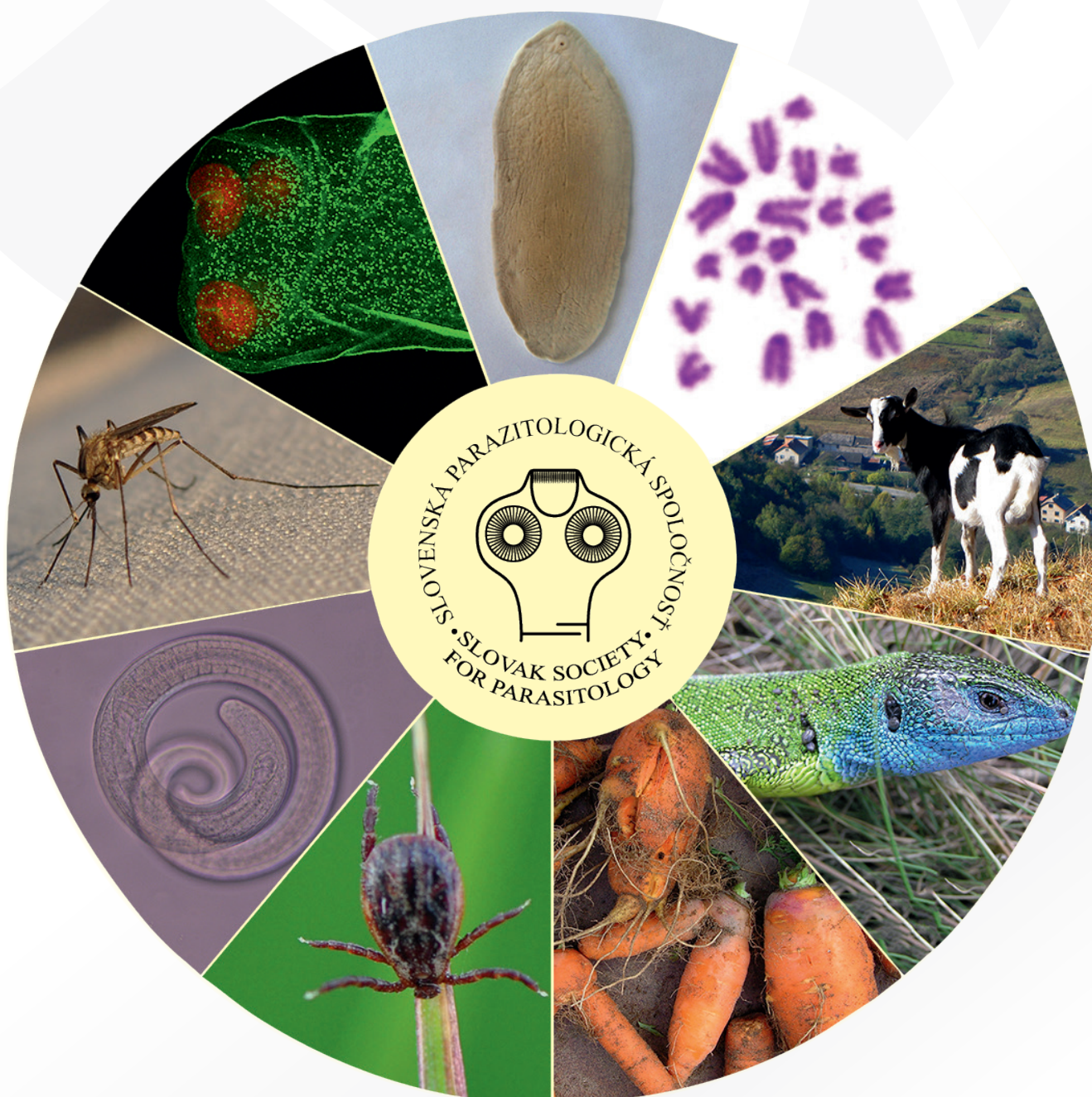

číslo 20, 2015

SPRÁVY

**SLOVENSKEJ PARAZITOLOGICKEJ
SPOLOČNOSTI PRI SAV**

❖ Úvodník.....	3
❖ Oznamy výboru SPS pri SAV	
• Správa o činnosti Slovenskej parazitologickej spoločnosti pri SAV počas funkčného obdobia 2012 – 2015.....	4
• Správa revíznej komisie SPS pri SAV za funkčné obdobie 18. 4. 2012 – 15. 4. 2015.....	5
• Výsledky korešpondenčných volieb.....	6
• Správa o hospodárení SPS pri SAV v roku 2015.....	6
• Ceny SPS pri SAV za najlepšie vedecké práce mladých parazitológov za rok 2014.....	7
❖ Výzva na podávanie návrhov na cenu SPS pri SAV za najlepšiu vedeckú prácu mladých parazitológov v roku 2015.....	7
❖ Doktorandské štúdium.....	8
❖ Členské príspevky – číslo účtu.....	10
❖ Aktivity členov SPS pri SAV v roku 2015	
• Predstavujeme novú medzinárodnú parazitologickú spoločnosť: International Association for Food and Waterborne Parasitology (IAFWP).....	10
• Čo sa vo Viedni naučíš, v Košiciach akoby si našiel.....	11
• Dvorné dialógy 21, Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi.....	12
• EurEchino Database Workshop, Besançon, Francúzsko.....	12
• 6 th Conference of The Scandinavian-Baltic Society for Parasitology: Current trends in Parasitology.....	14
• Noc múzeí a galérií v TANAPe.....	15
• Z konferencie vo Veľkých Karlovičoch.....	16
• Konferencia „Parazity v mestách pod vplyvom globálnych zmien“.....	17
• Zlatý kosák 2015.....	19
• Ocenenie pre parazitológov na výstave SLOVMEDICA.....	19
• Seminár doktorandov venovaný pamiatke akademika Kolomana Boďu.....	20
• 46 th International Symposium on Essential Oils.....	20
• 14. International Conference on Trichinellosis.....	22
• Noc výskumníkov 2015 – tradične aj za prítomnosti parazitológov.....	23
• IV. Labudove dni, 4. – 6. november 2015.....	24
❖ Ako naša doktorandka o pravú mozgovú hemisféru prišla.....	26
❖ Vyjadrenie SPS pri SAV a PaÚ SAV k diagnostickým a terapeutickým metódam parazitárnych infekcií používaným v alternatívnej medicíne.....	27
❖ Jubilujúci členovia SPS pri SAV v roku 2015.....	28
• Doc. MVDr. Július Čorba, DrSc. – 75 ročný.....	28
❖ Stalo sa v SAV v roku 2015.....	30
❖ Kalendár budúcich vedeckých parazitologických podujatí.....	31
• XIV. Prowazekove dni.....	32
• XII. české a slovenské parazitologické dny 2016.....	33
• Newsletter of the European Federation of Parasitologists N°7.....	34

Milí kolegovia – parazitológovia,

ak by nešlo o ľudské zdravie, hádam by to mohlo byť považované aj za dobrý vtip. Mám na mysli závery „odborných parazitologických pracovísk“, na základe ktorých má každý u nich vyšetrený pacient v tele celú plejádu prevažne exotických a medicínsky veľmi závažných parazitov. O praktickej skúsenosti a výsledkoch takého vyšetrenia sa s nami podelili naše kolegyne v tomto čísle Správ. So zúfalými ľuďmi, ktorí sa prídu aj na Parazitologický ústav SAV poradiť ako ďalej, majú svoje bohaté skúsenosti iste najmä kolegovia z klinických pracovísk a diagnostických laboratórií. Naši českí kolegovia pozvali na jedno zo svojich parazitologických odborných stretnutí aj jednu z kľúčových propagátoriek týchto „alternatívnych diagnostických a terapeutických parazitologických pracovísk“. Ak by ste predpokladali, že dotyčná dáma nezvládne diskusiu s veľmi kritickými a špecializovanými českými parazitológmi, mýlite sa. Tí, ktorí to nezvládli, boli práve naši kolegovia, z ktorých mnohí radšej opustili prednáškovú sálu, keď už nevládali počúvať „bludy“ o spôsobe nákazy, presnej diagnostike a následnej terapii...

Ten najzávažnejší dopad tohto „fenoménu“ je samozrejme zdravotný. Aj relatívne zdravý človek, ktorý

sa podrobí takémuto vyšetreniu, zistí, čo všetko v sebe má a dostane zaručené terapeutické riešenie. Poväčšine placebo, alebo, čo je horšie, preparáty a lieky, ktoré mu viac uškodia ako pomôžu. Nezanedbateľný je aj finančný dopad pre daného pacienta. Ten je ale pre neho asi nepodstatný v porovnaní s tým, že „konečne zistili, čo mu je“. Ešte závažnejšie sú prípady, kedy skutočne vážne chorí pacienti uveria, že príčinou ich ťažkostí sú desiatky druhov parazitov. Následne sa odvráti pozornosť od primárnej, a podstatnej diagnózy, ktorá by sa mala riešiť. Zúfalý bol pohľad na nešťastného starého otca jedného dieťaťa, ktorému „liečiteľia“ zistili okrem iného aj maláriu, pričom primárna diagnóza bola leukémia. Možno sa čudovať neštudovanému človeku, že radšej prijme fakt, že má dieťa parazita, ako závažné onkologické ochorenie?

Okrem zdravotného dopadu, ktorý tieto „vyšetrenia“ majú, je tu ešte aj dôsledok vedecký. Je neprípustné, že dlhé roky systematického vedeckého bádania parazitov sú ako keby „pochované“ nezmyslami o životných cykloch, výskyte, epidemiológii, spôsobe nákazy atď. Absolútna absencia seriózných poznatkov o parazitoch a následne aj šírenie týchto dezinformácií širokej

verejnosti podkopáva nohy nám, aj mnohým generáciám parazitológov, ktorí svedomito a s vedeckým prístupom skladali neľahkú skladačku poznania týchto organizmov. Za daných okolností majú iste ešte väčší zmysel stretnutia odborníkov-parazitológov. V roku 2015 naši kolegovia z Virologického ústavu SAV a Ústavu zoológie SAV organizovali v poradí už štvrté Labudove dni. V roku 2016 nás čakajú 12. české a slovenské parazitologické dni, ktoré sa budú konať v termíne 16.-20. mája 2016 v Ledeci nad Sázavou, a každé štyri roky Európskou federáciou parazitológov organizované vedecké podujatie XII. European Multicolloquium of Parasitology (EMOP) vo Fínskom meste Turku v júli 2016. Z organizačných dôvodov bolo na rok 2016 preložené podujatie Prowazekove dni, ktoré sa budú konať 14. a 15. marca 2016. Budeme mať teda dostatok príležitostí sa stretnúť a vymeniť si poznatky z oblasti výskumu, výuky, diagnostiky a terapie parazitov. A možno dostanú priestor aj „smutno-smiešne“ príhody z oblasti „alternatívnej parazitológie“.

Dovidenia na niektorom z podujatí Slovenskej parazitologickej spoločnosti v roku 2016!

Ivica Hromadová

OZNAMY VÝBORU SPS PRI SAV

Správa o činnosti Slovenskej parazitologickej spoločnosti pri SAV počas funkčného obdobia 2012 – 2015

Výbor SPS pri SAV zvolený korešpondenčným spôsobom a potvrdený Valným zhromaždením dňa 18.4.2012 pracoval v tomto zložení:

predsedníčka Ivica Hromadová
podpredseda František Ondriska
tajomníčka Martina Miterpáková
pokladníčka Zuzana Hurníková
členovia Elena Kocianová
 Michal Stanko
 Veronika Rusňáková

Revízná skupina:

predseda Daniela Antolová
členovia Branislav Peťko
 Mikuláš Oros

V roku 2012 mala SPS pri SAV 112 riadnych členov, v roku 2013 to bolo 132 riadnych členov a v roku 2014 jej členskú základňu tvorilo 124 riadnych členov (z toho 4 zahraniční) a 18 čestných členov.

Aktivity SPS pri SAV počas funkčného obdobia od 18. apríla 2012 do 14. apríla 2015

I. Organizácia konferencií a seminárov

- Seminár venovaný 60. výročiu narodenia Doc. F. Ondrisku – Košice, 18.4.2012
- 13. Prowádzkove dni – Komárno, 25.-26.10.2012
- Seminár venovaný 60. výročiu narodenia Doc. B. Peťka – Košice, 12.4.2013
- 3. Labudove dni – Bratislava, 24.-25.4.2013
- V4 Parasitological Meeting – Stará Lesná, 25.-30.5.2014

II. Vydávanie Správ SPS pri SAV

Redakčná rada pracovala v zložení: M. Miterpáková (hlavná redaktorka), F. Ondriska (redaktor), Z. Vasilková (redaktorka, grafická úprava). Počas funkčného obdobia boli vydané tri ročníky Správ SPS pri SAV (č. 17/2012, č. 18/2013, č. 19/2014).

III. Udeľovanie Cien SPS pri SAV pre mladých vedeckých pracovníkov

Hodnotiaca komisia pracovala v zložení: P. Dubinský (predseda komisie), E. Kocianová (členka komisie), Z. Hurníková (členka komisie). V každom z rokov 2012 a 2013 boli ocenení 3 mladí vedeckí pracovníci, v roku 2015 boli udelené až 4 ceny. V roku 2014 sa do súťaže neprihlásil žiaden uchádzač.

IV. Plnenie finančných záväzkov

Každý rok boli uskutočnené platby ročných členských príspevkov do národných (RSVS; Rada slovenských vedeckých spoločností) a nadnárodných (EFP; Európska federácia parazitológov).

Ivica Hromadová a Martina Miterpáková
 za výbor SPS pri SAV

Správa revíznej komisie SPS pri SAV za funkčné obdobie

18. 4. 2012 – 15. 4. 2015

Revízna komisia Slovenskej parazitologickej spoločnosti (ďalej SPS) pri SAV so sídlom na Parazitologickom ústave SAV v Košiciach vykonala z dôvodu ukončenia funkčného obdobia doterajšieho výboru SPS dňa 1. 4. 2015 kontrolu činnosti a hospodárenia Spoločnosti s finančnými prostriedkami. V uplynulom funkčnom období sa Spoločnosť venovala svojej hlavnej náplni – pravidelnému organizovaniu vedeckých podujatí, honorovaných súťaží mladých vedeckých pracovníkov do 35 rokov o najlepšiu publikáciu a vydávaniu zborníkov a správ SPS. Podrobný prehľad aktivít Spoločnosti, ktoré priamo súviseli s výskumom a vedeckou činnosťou jej členov v uplynulom funkčnom období je uvedený v Správe o činnosti výboru.

V súčasnosti tvorí členskú základňu Spoločnosti 124 riadnych členov, z toho štyria sú zahraniční a čestných členov je 18. V roku 2012 mala SPS 132 členov. V spomínanom roku bol zoznam členov aktualizovaný a členovia, ktorí dlhodobo neuhrádzali členský poplatok boli vyzvaní, aby sa k svojmu ďalšiemu zotrvaní v Spoločnosti vyjadrili. V rámci aktualizácie členskej základne tak došlo v roku 2013 k poklesu počtu členov SPS pri SAV na 112. Následne však záujem o členstvo vyjadrili noví záujemcovia, predovšetkým z radov doktorandov a boli prijatí aj dvaja noví zahraniční členovia z Litvy.

Predkladaná Správa revíznej komisie je zameraná na správu o kontrole a hospodárení s finančnými prostriedkami, ktoré boli počas uplynulého volebného obdobia využité v rámci činnosti Spoločnosti. Revízna komisia konštatuje, že Spoločnosť v rámci svojej činnosti dodržiavala finančnú disciplínu pri hospodárení so získanými prostriedkami.

V rokoch 2012 – 2014, počas funkčného obdobia aktuálneho výboru SPS pri SAV, dosiahli celkové príjmy Spoločnosti 30.019,78 EUR. Hlavným zdrojom príjmov Spoločnosti boli každý rok registračné poplatky účastníkov kon-

ferencií spoluorganizovaných Spoločnosťou a sponzorské príspevky, ktoré spolu tvorili 26.668 EUR. Spoločnosť bola tiež dotovaná Radou slovenských vedeckých spoločností (RSVS) podľa predloženého plánu organizovaných podujatí celkovou sumou 1.040,- EUR. Členské príspevky sa na zdrojoch Spoločnosti podieľali sumou 2.305,20 EUR, ktoré celkovo tvorili 8,0 % všetkých príjmov SPS. V roku 2012 to bolo 582,50 EUR (45,2 % príjmov v roku 2012), v roku 2013 prispeli členovia spoločnosti na jej činnosť sumou 879,80 EUR (13,8 %) a v roku 2014 sumou 842,90 EUR (4,0 %). Celkové výdavky Spoločnosti v rokoch 2012 – 2014 dosiahli 29.063,25,- EUR. Podstatná časť výdavkov slúžila na zabezpečenie organizácie konferencií, odborných seminárov a iných vedeckých podujatí, pokrývala prostriedky súvisiace s vecnými cenami SPS pre mladých vedeckých pracovníkov a vydávaním správ Spoločnosti. V roku 2012 bolo takto vynaložených 926,45 EUR, v roku 2013 bolo na organizovanie odborného seminára pri príležitosti 60. výročia PaÚ SAV vynaložených 5.497,00 EUR a v roku 2014 činili výdavky na organizovanie konferencie V4 Parasitological Days sumu 19.644,94 EUR. Výdavky na prevádzkovú réžiu Spoločnosti, členské príspevky do domácich (RSVS) a medzinárodných (EFP) asociácií, úhradu cestovných nákladov členov výboru a bankové poplatky tvorili vzhľadom na príjmové zdroje v jednotlivých rokoch proporcionálne nižšiu vyváženú zložku výdavkov. Finančné prostriedky sa čerpali v súlade s uzneseniami výboru spoločnosti.

Finančné prostriedky Spoločnosti sú v súčasnosti uložené na jednom, bežnom účte v Slovenskej sporiteľni. Pre vysoké náklady na vedenie účtov a bankové poplatky boli v roku 2012 po odsúhlasení výborom SPS zrušené dva z predchádzajúcich troch účtov SPS (rezervný fond a dotácie RSVS). V roku 2014 bol z dôvodu žiadosti o grant od Medzinárodného vyšehradského

fondu (International Visegrad Fund) na podporu organizovania konferencie V4 Parasitological Days založený nový bankový účet v rovnakom bankovom subjekte, Slovenskej sporiteľni. Finančná podpora od fondu nakoniec nebola získaná, ale podmienky a platby spojené s vedením novozaloženého účtu sa oproti pôvodnému účtu ukázali byť výhodnejšie, preto boli financie Spoločnosti prevedené na tento účet a starý účet bol zrušený.

Všetky účtovné operácie boli zapísané v peňažnom denníku a doložené boli príslušnými dokladmi. Účtovanie v peňažnom denníku sa uzatváralo každý mesiac prehľadným spôsobom, ktorý umožňuje kontrolu príjmov a výdavkov v bežnom mesiaci ako aj súhrnne za celý rok. Dôsledne sa dodržiavala zásada podvojného účtovania. Na základe predložených dokladov revízna komisia konštatuje, že prostriedky SPS sa čerpali v súlade s jej zameraním a pri účtovných operáciách sa rešpektovali platné zásady. K 1.4.2015 predstavuje zostatok finančných prostriedkov SPS 1.642,58,- EUR.

Revízna komisia potvrdila platnosť správ o hospodárení SPS pri SAV za roky 2012, 2013 a 2014 (Príloha 1, 2, 3), ktoré vypracovala Ing. Lapšanská, poverená vedením hospodárskej agendy Spoločnosti.

Revízna komisia SPS pri SAV:

MVDr. Daniela Antolová, PhD.

RNDr. Mikuláš Oros, PhD.

Doc. MVDr. Branislav Peťko, DrSc.

V Košiciach, 1. 4. 2015

Výsledky korešpondenčných volieb

Dňa 15.4.2015 boli na Valnom zhromaždení SPS pri SAV v Košiciach zverejnené výsledky korešpondenčných volieb nových členov výboru. Tí sa v zložení Dr. Antolová, Dr. Hromadová, Dr. Hurníková, Dr. Miterpáková, doc. Ondriska, doc. Stanko, Dr. Vasilková, doc. Várady a Dr. Víchová (ospravedlnená Dr. Rusňáková) zišli v ten istý deň na svojom prvom zasadaní – ustanovujúcej schôdzi, na ktorej boli do jednotlivých funkcií v rámci výboru SPS zvolení nasledujúci členovia:

* RNDr. Ivica Hromadová, CSc.
predsedníčka SPS pri SAV

* MVDr. Martina Miterpáková, PhD.
podpredsedníčka SPS pri SAV

* Doc. RNDr. František Ondriska, PhD.
tajomník SPS pri SAV

* MVDr. Zuzana Hurníková, PhD.
pokladníčka SPS pri SAV

* Mgr. Veronika Rusňáková, PhD.
Doc. RNDr. Michal Stanko, DrSc.
MVDr. Zuzana Vasilková
členovia výboru pri SAV

* Revízna komisia SPS pri SAV
MVDr. Daniela Antolová, PhD. (predseda)
Doc. MVDr. Marián Várady, DrSc.
RNDr. Bronislava Víchová, PhD.

Zuzana Vasilková

Správa o hospodárení SPS pri SAV v roku 2015

PRÍJMY

Počiatočný stav k 1.1.2015	1.651,66 Eur	Bežný účet
Členské príspevky	713,00 Eur	
Ostatné príjmy (bankové úroky, vrátka pri zrušení BÚ)	10,11 Eur	

Príjmy celkom

2.374,77 Eur

VÝDAVKY

	Celkom
Členský príspevok (RSVS, EFP 2015)	74,00 Eur
Služby (občerstvenie, cestovné)	422,08 Eur
Prevádzková réžia (bankové poplatky)	56,80 Eur
OON (ekonomická agenda, poisťné DoVP)	464,79 Eur
Nákup spotrebného materiálu	52,18 Eur
Ceny SPS	300,00 Eur

Výdavky celkom

1.369,85 Eur

Zostatok finančných prostriedkov k 31.12.2015: 1.116,14 Eur

Z toho:	Bežný účet	811,88 Eur
	Pokladňa	304,26 Eur

Vypracovala: Ing. Ľudmila Lapšanská
V Košiciach, 12.1.2016

Ceny SPS pri SAV za najlepšie vedecké práce mladých parazitológov za rok 2014

Cenu SPS pri SAV pre mladého vedeckého pracovníka za rok 2014 získali:

1. miesto:

RNDr. Lucia Blaňarová, PhD. (PaÚ SAV) „Distinct *Anaplasma phagocytophilum* genotypes associated with *Ixodes trianguliceps* ticks and rodents in Central Europe“

2. miesto:

Mgr. Mária Garajová (Katedra zoológie PrF UK) „Cytomorphological changes and susceptibility of clinical isolates of *Acanthamoeba* spp. to heterocyclic alkylphosphocholines“

3. miesto:

RNDr. Božena Kočíková, PhD. (PaÚ SAV) „Morphological and molecular characterization of *Karyolysus* – a neglected but common parasite infecting some European lizards

RNDr. Peter Šalamún, PhD. (PaÚ SAV) „Diversity and food web structure of nematode communities under high soil salinity and alkaline pH“

OCENENÝM SRDEČNE BLAHOŽELÁME!

VÝZVA NA PODÁVANIE NÁVRHOV NA CENU SPS PRI SAV ZA NAJLEPŠIU VEDECKÚ PRÁCU MLADÝCH PARAZITOLÓGOV PUBLIKOVANÝCH V ROKU 2015

Milí mladí parazitológovia,

dávame vám do pozornosti súťaž o „Cenu SPS pri SAV pre mladého vedeckého pracovníka“.

Podrobnosti súťaže:

Kto sa môže prihlásiť?

Mladá vedecká pracovníčka/ mladý vedecký pracovník do 35 rokov, ktorý prihlási do súťaže PRVOAUTORSKÝ vedecký príspevok s parazitologickou tematikou uverejnený v roku 2015.

Kam príspevok poslať?

PDF príspevku prihláseného do súťaže prosíme poslať spolu s krátkym odporúčením školiteľa/vedúceho na adresu sps@saske.sk

Do kedy sa môžete prihlásiť?

Termín uzávierky súťaže je **31. marec 2016**.

Kedy a kde budú vyhlásení víťazi?

Na schôdzi výboru SPS pri SAV v Košiciach v **apríli 2016**.

DOKTORANDSKÉ ŠTÚDIUM

Zoznam doktorandov - akademický rok 2014/2015

MENO DOKTORANDA	ROČNÍK/ FORMA ŠTÚDIA	ŠTUDIJNÝ ODBOR	UNIVERZITA	TÉMA DIZERTAČNEJ PRÁCE	ŠKOLIACE PRACOVISKO	MENO ŠKOLITEĽA
MVDr. Zlatica Sulínová	MD	7.4.2 Verejné zdravotníctvo	LF UPJŠ Košice	Štúdium vybraných intracelulárnych patogénov (chlamýdií a mikrosporídií) vo vzťahu k ochoreniam ľudí a zvierat.	LF UPJŠ Košice	Prof. MVDr. Lýdia Čisláková, CSc.
Mgr. Emília Vendeľová*	4. / int.	6.3.7 Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Vybrané aspekty regulácie parazito-hostiteľského vzťahu pri tkanivových helmintózach na molekulovej úrovni.	PaÚ SAV Košice	RNDr. Gabriela Hřčková, CSc.
Ing. Petronela Komorová*	4./ int.	6.3.7 Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Parazitofauna dravých vtákov Slovenska.	UVLF Košice	MVDr. Zuzana Hurníková, PhD.
Mgr. Lenka Berthová*	4./ int.	4.2.7 Mikrobiológia	PriF UK Bratislava	Variabilita rickettsií a iných patogénov vo vybraných vektoroch a hostiteľoch.	VÚ SAV Bratislava	Mgr. Eva Špitalská, PhD.
Mgr. Zuzana Svitáľková*	4./int.	4.2.5 Zoológia	PriF UK Bratislava	Cirkulácia kliešťami prenášaných mikroorganizmov medzi vektormi a hlodavcami v lesnom ekosystéme v Malých Karpatoch.	ÚZ SAV Bratislava	RNDr. Mária Kazimírová, CSc.
Mgr. Mária Garajová	4. /int.	4.2.5 Zoológia	PriF UK Bratislava	Morfológia a ultraštruktúra izolátov rodu <i>Acanthamoeba</i> a ich senzitivita na potenciálne antiprotozoiká.	PriF UK Bratislava	Doc. RNDr. František Ondříška, PhD.
Mgr. Tatiana Brúderová	3./ int.	4.2.5 Zoológia	PriF UK Bratislava	Taxonómia muškovitých (Diptera, Simuliidae).	PriF UK Bratislava	Doc. RNDr. Ján Kodada, CSc.
Mgr. Jasna Kraljik	3. / int.	4.2.5 Zoológia	PriF UK Bratislava	Ektoparazity drobných cicavcov a ich úloha ako vektorov vybraných skupín patogénov	PaÚ SAV Košice	Doc. RNDr. Michal Stanko, DrSc.
Mgr. Miroslava Klimovičová	3. / int.	4.3.4 Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií	FHPV PU Prešov	Biodiverzita a ekológia brkových roztočov (Acari: Syringophilidae).	FHPV PU Prešov	Doc. Mgr. Martin Hromada, PhD.
Mgr. Ivana Baráková	3. / ext.	4.2.3 Molekulárna biológia	PriF UK Bratislava	Genetická variabilita kliešťami prenášaných patogénov a ich interakcie.	ÚZ SAV Bratislava	MVDr. Markéta Derdáková, PhD.
MUDr. Eva Matťová	MD	7.1.5 Epidemiológia	LF UPJŠ Košice	Vektormi prenášané ochorenia u ľudí s pozitívnou epidemiologickou anamnézou vo vybraných regiónoch Slovenska.	LF UPJŠ Košice	Prof. MUDr. Ivan Schréter, CSc.
Mgr. Ludmila Juhásová	2./ int.	4.2.5 Zoológia	PriF UK Bratislava	Molekulárna taxonómia a fylogeografia vybraných druhov parazitických plathelminthov.	PaÚ SAV Košice	RNDr. Ivica Kráľová-Hromadová, CSc.
MVDr. Daniel Barčák	2./ int.	6.3.7 Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Taxonómia a zoogeografické rozšírenie pásomnic rodu <i>Caryophyllaeus</i> (Cestoda, Caryophyllidae), parazitov kaprovitých rýb.	PaÚ SAV Košice	RNDr. Mikuláš Oros, PhD.
MVDr. Miroslava Fecková	MD	6.3.7 Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Epidemiológia a diagnostika závažných parazitózných cirkulujúcich na území Slovenska.	PaÚ SAV Košice	MVDr. Daniela Antolová, PhD.
MVDr. Jana Pipiková	2./ int.	6.3.7 Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Epizootologické a epidemiologické aspekty šírenia parazitóz v urbánom a rurálnom ekosystéme.	PaÚ SAV Košice	RNDr. Ingrid Papajová, PhD.
Mgr. Balazs Sallay	2./ int.	4.2.7 Mikrobiológia	PriF UK Bratislava	Vplyv kliešťami prenášaných mikroorganizmov na proteínovú štruktúru vektorov a hostiteľov.	VÚ SAV Bratislava	Mgr. Eva Špitalská PhD.
Mgr. Róbert Szabó	2./ int.	4.1.13 Viroológia	PriF UK Bratislava	Molekulárna evolúcia a patogenéza hantavírusov spôsobujúcich hemoragické horúčky s renálnym syndrómom.	VÚ SAV Bratislava	RNDr. Boris Klempa PhD.
Mgr. Michal Chvostáč	2./ int.	4.2.3 Molekulárna biológia	PriF UK Bratislava	Multilokusová sekvenčná typizácia <i>Borrelia burgdorferi</i> sensu lato vo vzťahu k rezervoárovým hostiteľom.	ÚZ SAV Bratislava	MVDr. Markéta Derdáková, PhD.
Mg. Tatiana Vaculová	2./ int.	4.2.5 Zoológia	PriF UK Bratislava	Interakcie medzi kliešťami prenášanými patogénmi a mechanizmy ich prenosu.	ÚZ SAV Bratislava	Mgr. Veronika Rusňáková Taragel'ová, PhD.

MENO DOKTORANDA	ROČNÍK/ FORMA ŠTÚDIA	ŠTUDIJNÝ ODBOR	UNIVERZITA	TÉMA DIZERTAČNEJ PRÁCE	ŠKOLIACE PRACOVISKO	MENO ŠKOLITEĽA
MVDr. Barbora Bucková	1./ int.	6.3.7. Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Vplyv probiotických bakteriálnych kmeňov na imunitnú odpoveď myši pri infekcii <i>Trichinella spiralis</i> .	PaÚ SAV Košice	MVDr. Emília Dvorožniáková, PhD.
Ing. Blažena Vargová	1./ int.	6.3.7. Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Biochemická a biofyzikálna ekológia kliešťov.	PaÚ SAV Košice	RNDr. Viktória Majláthová, PhD.
Mgr. Viktória Čabanová	1./ int.	4.2.5 Zoológia	PriF UK Bratislava	Novo sa vyskytujúce helmintózy mäsožravcov na území Slovenska so špecifickým dôrazom na epizootológiu a ekológiu <i>Angiostrongylus vasorum</i> a <i>Dirofilaria</i> spp.	PaÚ SAV Košice	MVDr. Martina Miterpáková, PhD.
Mgr. Viera Holíková	1./int.	4.2.3 Molekulárna biológia	PriF UK Bratislava	Bioaktívne látky v slinách kliešťov a ich možné využitie v riadení bunkových procesov za fyziologických a patofyziologických podmienok.	VÚ SAV Bratislava	Mgr. Iveta Štibrániová, PhD.
MVDr. Michal Babják	1./ int.	6.3.7. Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Detekcia rezistencie na antihelmintiká u parazitov malých prežúvavcov.	PaÚ SAV Košice	Doc. MVDr. Marián Várady, DrSc.

Zoznam doktorandov prijatých do 1. ročníka doktorandského štúdia v akademickom roku 2015/2016

MENO DOKTORANDA	ROČNÍK/ FORMA ŠTÚDIA	ŠTUDIJNÝ ODBOR	UNIVERZITA	TÉMA DIZERTAČNEJ PRÁCE	ŠKOLIACE PRACOVISKO	MENO ŠKOLITEĽA
Mgr. Martina Komjáti-Nagyová	1./ int.	6.3.7. Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Štruktúra a dynamika prírodného ohniska nález horského typu v podmienkach globálnych klimatických zmien (s dôrazom na jednobunkové krvné parazity rodu <i>Babesia</i> a vírus kliešťovej encefalitídy)	PaÚ SAV Košice	RNDr. Bronislava Vichová, PhD.
MVDr. Terézia Mačák Kubašková	1./ int.	6.3.7. Infekčné a parazitárne choroby zvierat	UVLF Košice	Imunomodulačné a hepatoprotektívne účinky Transfer faktora pri modelovom parazitárnom ochorení	PaÚ SAV Košice	RNDr. Gabriela Hrčková, DrSc.
Mgr. Martina Matoušková	1./ int.	4.2.5 Zoológia	PriF UK Bratislava	Ultraštruktúrne aspekty reprodukcie parazitických ploskavcov (Platyhelminthes) a ich fylogenetický význam	PaÚ SAV Košice	RNDr. Magdaléna Bruňanská, DrSc.

Legenda:

* - doktorandi ukončili doktorandské štúdium v roku 2015; MD - materská dovolenka; int., ext. - interná, externá forma štúdia; LF UPJŠ - Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika; PriF UK - Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského; UVLF - Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie; FHPV PU - Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity; PaÚ SAV, Parazitologický ústav Slovenskej akadémie vied; VÚ SAV - Virologický ústav Slovenskej akadémie vied; ÚZ SAV, Ústav zoológie Slovenskej akadémie vied

Zuzana Vasilková

ČLENSKÉ PRÍSPEVKY – ČÍSLO ÚČTU

ZMENA VARIABILNÉHO SYMBOLU

Výška ročného členského príspevku **10,- EUR**.

Čestní členovia Spoločnosti príspevok neplatia.

Pre dôchodcov, mamičky (prípadne oteckov) na rodičovskej dovolenke a členov, ktorí sú dlhodobo v zahraničí je výška členského príspevku **3,30 EUR**.

Príslušnú sumu, prosíme, uhradiť na účet SPS v Slovenskej sporiteľni Košice II:

číslo účtu: 5052153052/0900

IBAN: SK5909000000005052153052

BIC: GIBASKBX

variabilný symbol: 2016

adresát: Slovenská parazitologická spoločnosť pri SAV

Hlinkova 3

040 01 Košice

Do správy pre prijímateľa, prosíme, nezabudnite uviesť Vaše meno!

AKTIVITY ČLENOV SPS PRI SAV V ROKU 2015

Predstavujeme novú medzinárodnú parazitologickú spoločnosť: International Association for Food and Waterborne Parasitology (IAFWP)

IAFWP a jej oficiálny žurnál Food and Waterborne Parasitology (FAWPAR) boli založené v snahe spojiť vedcov a všetkých parazitológov, ktorí sa venujú parazitom prenosným na ľudí prostredníctvom potraviny, alebo vody. Oblasť IAFWP a FAWPAR zahŕňa všetky relevantné taxóny parazitov - protozoa, trematódy, cestódy, nematódy - ktorými sa človek môže nakaziť skonzumovaním mäsa, ovocia a zeleniny, alebo pitím kontaminovanej vody. Práve táto skupina patogénov sa v ostatnom období stáva prioritnou oblasťou výskumu a aplikácie získaných výsledkov do praxe. Cie-

lom IAFWP a FAWPAR je zohrávať kľúčovú úlohu v diseminácii poznatkov o všetkých aspektoch parazitológie v oblasti vodou a potravou prenosných infekcií, stimulovať kritické uvažovanie, vytvárať siete a podporovať vedeckú spoluprácu od základného po aplikovaný výskum.

Členmi IAFWP sa môžu stať všetci, ktorí pracujú v zmienených oblastiach, vrátane akademických, štátnych, priemyselných výskumných pracovníkov, environmentalistov, ale aj celé organizácie, profesionálne spoločnosti a záujmové skupiny. Členstvo so sebou prináša mnohé výhody,

vrátane znížených poplatkov za publikovanie vo FAWPAR, redukovaných účastníckych poplatkov na konferencie organizované IAFWP a možnosti nadviazania spolupráce s inými členmi s podobnými záujmami. Členovia majú zároveň prístup k informáciám na členskej stránke IAFWP. Pre viac informácií o spoločnosti navštívte jej webovú stránku www.iafwp.org. O časopise sa dozviete viac tu: <http://journals.elsevier.com/food-and-waterborne-parasitology/>

Zuzana Hurníková

Čo sa vo Viedni naučíš, v Košiciach akoby si našiel... (Študijný pobyt doktorandky vo Viedni)

European Network for Neglected Vectors and Vector-Borne Infections

Ked' v roku 1765 Mária Terézia zakladala veterinárnu univerzitu vo Viedni, zrejme nepredpokladala akých úspechoch sa táto škola dočká. Po jubilejných 250 rokoch svojej existencie patrí do stovky najlepších veterinárnych univerzít sveta. O imponovanosti tejto školy svedčí aj jej veľkolepý areál s upravenými trávnikmi, záhradkami, veľkými výbehmi pre kone a ostatné zvieratá. Prijemný pocit dotvárajú aj všadeprítomné psy a džavot detí z tamojšej škôlky. Zčať tohtoročnú jar stážou na tejto univerzite bolo teda viac ako príjemné.

Stráviť 16 dní na vedeckom pracovisku inštitútu parazitológie som mohla vďaka projektu EurNecVec Cost Action (WG5). Pod taktovkou Dr. Hansa-Petra Führera a jeho doktorandky Cariny Zittry, som mala možnosť preniknúť do tajov komárieho sveta. Predmetom mojej stáže (Mosquitoes ad mosquito-borne parasitic disease (Dirofilaria), molecular epidemiology, phylogenetics) bol odchyt a určovanie samíc komárov a následná detekcia prítomnosť pôvodcov dirofilariózy.

V prvej fáze môjho pobytu sme navštívili odchytové lokality rakúskeho tímu (ako Danube Island, Marchegg a národný park Donau Auen), kde mi bolo ukázané ako správne vybrať odchytoú lokalitu a tiež, ako správne nastaviť špeciálny lapač na odchyt samíc komárov. Keďže som sa stáže zúčastnila v apríli, druhové spektrum odchytených komárov nebolo veľmi pestré. V drvine väčšine prevažovali práve problematické druhy z komplexu *Culex pipiens*, niekoľko jedincov *Aedes vexans* a *Anopheles maculipennis*. Ostatné druhy som určovala zo zmrazených vzoriek.

Už po prvej lekcii určovania komárov s Carinou Zittrou mi bolo jasné, že táto časť mojej stáže bude najproblematickejšia, ale aj najzábavnejšia. Od zaobchádzania s krehkým telom tohto hmyzu bez zbytočnej straty jednej (a niekedy aj všetkých)

končatín, až po prepracovanie sa k problematickým druhom so sporným alebo nejasným určením. V tejto fáze nás však zachránil Hans-Peter Führer s využitím jeho obľúbených molekulárnych metód.

Na problematické skupiny druhov, ako *Culex pipiens* komplex sme využívali molekulárne metódy, a to PCR analýzu s využitím CQ11 a ACE locus primerov a tiež barcoding s využitím Culicidae COI barcoding primer.

Vďaka šéfke inštitútu, Prof. Anji Joachim, som bola začlenená do bežného chodu a aktivít pracovníkov. Parazitologický inštitút sa nachádza v budove katedry patobiológie. Zamestnáva 12 vedeckých a 10 technických pracovníkov (prevažne laboratórnych asistentov ale aj pracovníkov v diagnostickom laboratóriu, ktoré je tu tiež zastrešené). Zloženie vedeckých pracovníkov je naozaj pestré, či už ide o pôvod alebo o odbor, ktorí vyštudovali. Na katedre teda máte možnosť počuť všetky odtiene angličtiny, ako aj stretnúť vyštudovaných zoológov, biomedikov, genetikov a veterinárnych parazitológov.

Za tak krátky čas som sa zúčastnila doktorandského seminára, stretnutia pracovnej skupiny Dr. Führera, ako aj tzv. „lab meetingu“. Aj vďaka medzinárodnému zloženiu tohto pracoviska sa všetky

stretnutia odohrávajú v anglickom jazyku, a preto začlenenie nového návštevníka nepredstavuje žiadny problém.

Záver môjho pobytu sme strávili plánovaním spoločnej spolupráce pri detegovaní dirofilariózy u komárov pozdĺž rieky Morava. Dnes už môžem povedať, že táto krátka stáž bola pre mňa veľkým prínosom a prináša už aj výsledky pri našich prvých odchytach komárov.

Za získanie tejto cennej skúsenosti vďaka projektu EurNecVec Cost Action, Dr. Hansovi-Petrovi Führerovi a Mag. Carine Zittre za odborné vedenie ako aj priateľský prístup, Prof. Anji Joachim za umožnenie návštevy inštitútu parazitológie a v neposlednom rade mojej školiteľke Dr. Martine Miterpákovéj a konzultantke Dr. Zuzane Hurníkovej za pomoc pri plánovaní stáže ako aj psychickú podporu ☺

Viktória Čabanová

Pracovný tím „Mosquitoes-borne parasitic diseases“ z Viedenskej veterinárskej univerzity pripravený na lov ☺

Dvorné dialógy 21, Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi

25. marca 2015 sa výstavná sieň Múzea Spiša stala už po dvadsiaty prvý krát miestom konania podujatia s názvom Dvorné dialógy. Pozvánku na toto stretnutie prijali aj pracovníčky Parazitologického ústavu SAV Zuzana Hurníková a Martina Miterpáková.

V rámci podujatia sa uskutočnila slávnostná prezentácia siedmeho čísla vlastivedného zborníka SPIŠ, na tvorbe ktorého sa podieľalo celkovo 27 autorov. Zborník obsahuje príspevky spoločenskovedného i prírodovedného charakteru. Ide o jediné periodikum tohto zamerania na Spiši, s ktorého vydávaním sa začalo už pred polstoročím. Oblasť parazitológie bola v Zbor-

níku zastúpená príspevkom „Predstavujú parazity mäsožravcov na území TANAPu riziko pre človeka?“ autoriek Zuzany Hurníkovej, Barbary Chovancovej a Marty Miterpákovvej.

Martina Miterpáková

EurEchino Database Workshop, Besançon, Francúzsko

V dňoch 8. a 9. apríla 2015 sa v historickom meste Besançon ležiacom vo východnom Francúzsku, v úzkej a uzavretej slučke rieky Doubs, blízko švajčiarskych hraníc, konala pracovná schôdza *EurEchino Database Workshop*, ktorú organizovalo WHO-Collaborating Centre for Prevention and Treatment of Human Echinococcosis, University Hospital Besançon. Toto stretnutie bolo zamerané na vytvorenie a testovanie celoeurópskeho registra a databázy alveolárnej echinokokózy ľudí. Myšlienka vytvorenia spoločnej databázy prípadov tohto závažného ochorenia vznikla počas konferencie „*Echinococcus 2014*“ vo Vilniuse. Francúzsko, krajina s dlhodobou potvrdeným endemickým výskytom alveolárnej echinokokózy má vytvorené centrum pre prevenciu a liečbu tohto ochorenia a zároveň sa venuje zhromažďovaniu a analýze údajov o pacientoch. Francúzski

Historické centrum Besançonu

kolegovia veľmi ochotne zareagovali na výzvy ostatných účastníkov konferencie vo Vilniuse a v priebehu niekoľkých mesiacov pozvali zástupcov európskych krajín, kde sa *Echinococcus multilocularis* vyskytuje na toto prvé stretnutie. Jeho cieľom

bolo predovšetkým informovať ostatných účastníkov o aktuálnej situácii v jednotlivých krajinách, nielen čo sa týka prevalencie pásomnice u zvierat a výskytu ochorenia u ľudí, ale aj o forme a spôsobe hlásenia humánnych prípadov v danej krajine a o ich následnom spracovaní.

Organizátori podujatia, menovite prof. Dominique Vuitton, dr. Jenny Kapp, dr. Francis Raoul, dr. Patrick Giraudoux a dr. Solange Bresson-Hadni nám najprv predstavili ich FrancEchino Register, na základe ktorého má byť vytvorená nová, celoeurópska databáza. Následne účastníci z Nemecka, Rakúska, Belgicka, Švajčiarska, Poľska, Lotyšska, Talianska a Rumunska referovali o situácii v ich krajinách. Slovensko na schôdzi zastupovali Dr. Martina Miterpáková a ja, Daniela Antolová.

Na druhý deň boli účastníci rozdelení do skupín a formou samostatných „workshopov“ sa zaoberali rôznymi otázkami týkajúcimi sa zostavovanej databázy. Riešilo sa aké údaje budú získavané v rámci epidemiologickej časti dotazníka, aké dáta

Besançon, ktoré preslávili nielen jeho historické pamiatky, ale aj známi rodáci. Pri prechádzke historickým centrom mesta, tak človek môže naďabiť na sochu a rodný

dom Victora Huga, významného spisovateľa, ktorý sa narodil na tom istom námestí ako bratia Lumierovci, tvorcovia kinematografu, zariadenia ktoré umožňovalo natáčať, kopírovať a premietat filmy. Ak by Victor Hugo od nich nebol o viac ako 60 rokov starší, boli by sa doslova a do písmena hrávali spolu na jednom dvore. Nemenej známou a z medicínskeho pohľadu dôležitou osobnosťou, ktorá v Besancone študovala a pôsobila je Louis Pasteur. Je považovaný za zakladateľa mikrobiológie, lekárskej imunológie a stereochemie, vynášiel pasteurizáciu a pripravil vakcínu proti besnote. Čo dodať? Môžeme dúfať, že históriu, vzdelaním a tvorivosťou naplnená atmosféra Besançonu na nás zanechala stopy a že sa to na nás prejaví v pozitívnom zmysle... Každopádne sa budeme snažiť nielen k tvorbe databázy prispieť, ale s ňou aj následne pracovať a tak pomôcť aj našim lekárom v boji s touto síce zriedkavou, ale veľmi vážnou parazitózou.

Daniela Antolová

Martina Miterpáková a Victor Hugo

Okrem vedy, prispeli besançonskí rodáci aj do sveta filmu

bude potrebné získať aby bolo možné vyhodnotiť a spracovať údaje o diagnostike a terapii ochorenia, ako aj legislatívne problémy spojené so získavaním dát, najmä v súvislosti s ochranou osobných údajov a získavaním súhlasu pacientov so zadávaním a spracovaním dát.

Každopádne je potrebné konštatovať, že vytvorenie takejto databázy, ktorá by bola za splnenia určitých podmienok prístupná všetkým prispievateľom, by bolo veľkým prínosom v oblasti alveolárnej echinokokózy. Umožnila by pracovať s dátami väčších súborov pacientov, riešených v rôznych krajinách a rôznymi prístupmi a tak by mohla prispieť k výraznému posunu v manažmente tohto ochorenia.

Podnetný charakter stretnutia podporila aj fascinujúca atmosféra starobylého mesta

Účastníci EurEchino Database Workshop

6th Conference of The Scandinavian-Baltic Society for Parasitology

CURRENT TRENDS IN PARASITOLOGY

23–24 April 2015
Uppsala, Sweden

SVA

Pod záštitou Škandinávsko-baltickej parazitologickej spoločnosti sa v dňoch 23-24. apríla 2015 konala medzinárodná konferencia „6th Conference of The Scandinavian-Baltic Society for Parasitology: Current trends in Parasitology“ v Uppsale. Miestom stretnutia 80-tich vedeckých pracovníkov prevažne z Európy bola konferenčná sála hlavnej budovy Uppsala University, ktorá je situovaná v tesnej blízkosti Domkyrka, najväčšej katedrály v Škandinávii.

Katedrála Domkyrka postavená koncom 13. storočia

Pomerne obsiahly vedecký program konferencie zahŕňal prezentáciu 31 posterov a 33 odborných prednášok, ktoré boli tematicky rozdelené do 6 sekcií: „Parasites of domestic animals“, „Parasites of wildlife and fish“, „Parasite ecology and evolution“, „Parasite immunology and pathology“, „Zoonotic parasites“ a napokon sekcia „Human parasitology“. Počas dvoch dní si tak účastníci podujatia vypočuli množstvo kvalitných vedecko-výskumných príspevkov z viacerých oblastí. Súčasťou odborného programu boli aj tri pozvané prednášky; ako prvá v poradí odznela prezentácia s názvom „Anthelmintic resistance progress“, s ktorou nás podrobne

oboznánil Dr. Philip Skuce. Vždy aktuálna téma parazitárnych zoonóz bola zastrešená prednáškou Dr. Šarkūnasa z Litvy „*Echinococcus multilocularis* in the baltic countries – indication favourable conditions for the transmission“, ktorá vzbudila bohatú diskusiu. Posledný, ale nie menej zaujímavý hosťujúci príspevok s názvom „Recent insight into the epidemiology of *Cryptosporidium* and *Giardia*“ prezentoval Dr. Simone Mario Cacciò z Talianska. Za Parazitologický ústav SAV v Košiciach sa podujatia zúčastnili Dr. Hromadová a Dr. Bazsalovicsová, ktoré prezentovali svoje najnovšie výsledky molekulárneho štúdia dvoch karyofylných pásomníc v príspev-

Otvárací ceremoniál konferencie

Otvorenie konferencie predstavovalo netradičné privítanie, ktoré bolo zaiste veľkým prekvapením pre takmer každého účastníka. V dobovom kostýme nás svojou prítomnosťou sprostredkovane poctil „otec taxonómie“ Carl von Linné, ktorý nám vyzprával svoj životný príbeh cesty k poznaniu a pripomenul dôležitosť vedy pre rozvoj spoločnosti.

Diskusia počas panelovej sekcie

koch „Design of microsatellite markers in *Caryophyllaeus laticeps*“ a „The asian fish tapeworm *Khawia japonensis* in Slovakia: molecular and morphological characterization“.

Ako už vyplynulo z názvu konferencie, cieľom podujatia bolo oboznámiť vedeckú komunitu s aktuálnymi trendmi a poznatkami v parazitológii, čo sa z môjho pohľadu organizátorom podarilo dosiahnuť. K nadviazaniu nových kontaktov napomohla aj originálna myšlienka „premie-

šať“ jednotlivcov z rôznych krajín počas spoločnej večere. Losovaním miestieniek označených motívom parazita k príslušnému stolu sme sa ocitli vedľa kolegov, s ktorými by sme sa v priebehu prestávky medzi prednáškami pravdepodobne bližšie nekontaktovali. Nová spolupráca, ktorú sme aj my nadviazali s kolegom z Nórska už priniesla svoje prvé „ovocie“ v podobe vzácneho parazitologického materiálu určeného na molekulárne analýzy. Príjemný pocit z daného podujatia bol posilnený

večernými potulkami po Uppsale, ktorá je známa nielen vďaka osobnosti Linného, ale tiež prostredníctvom neopomenuteľných stavieb ako je Linného múzeum, hrad „Uppsala Castle“, či prvá botanická záhrada vo Švédsku, kde sa dodnes pestuje okolo 1300 druhov rastlín usporiadaných podľa pôvodného Linného systému.

Eva Bazsalovicsová

Noc múzeí a galérií v TANAPE

Atmosféra počas akcie

Hlavným motívom podujatia Noc múzeí a galérií je zažiť múzeum či galériu inak. V sobotu 16.5.2015 sa doň po prvýkrát zapojilo aj Múzeum Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici. Návštevníci mohli múzeum bezplatne navštíviť v čase od tretej popoludní do desiatej ve-

čer a mohli si sami vybrať z ponúkaných aktivít a zaujímavostí.

Pred vstupom do múzea premietali filmy známeho filmára Zdena Vlacha s prírodovednou tematikou, v expozícii film o netopieroch a v infocentre výber z filmov o lese a zvieratách Tatier. Návštevníci sa

mohli z rozhovoru s hosťom dozvedieť viac o jeho filmárskej práci. Okrem prehliadky expozícií a zaujímavého programu, hudobného vystúpenia detí zo základnej umeleckej školy, ukážok preparácie živočíchov, tvorby 3D exponátov rastlín, minirálov, škodcov lesov, záchrany v horách aj

Dlhoroční tatranskí spolupracovníci a priatelia – Baška Chovancová a Milan Kornajčík (S Martinou Miterpákovou a Zuzanou Hurníkovou z PaÚ SAV)

lavínového psa, boli hosťami podujatia aj parazitologičky z Parazitologického ústavu PaÚ SAV v Košiciach, ktoré na základe dlhoročnej výskumnej spolupráce pozvala kurátorka a koordinátorka akcie Ing. Barbara Chovancová z Výskumnej stanice a múzea TANAPu. Martina Miterpáková

a Zuzana Hurníková oboznamovali návštevníkov s najčastejšími parazitmi na území Tatier a rizikách nakazenia sa nimi. Hlavnou témou bol kliešť, ktorý sa v ostatných rokoch v dôsledku pôsobenia klimatických zmien vyskytuje už i v horských oblastiach. Deti i dospelí si mohli obzrieť

kliešťa pod mikroskopom, alebo lupou. Veľký záujem vzbudili preparáty parazitov človeka a domácich miláčikov a možnosť vidieť ich zblízka. Nechýbali ukážky odstraňovania kliešťov ani praktické rady, ako sa kliešťom a iným parazitom vyhnúť. Sedem hodín výstavy ubehlo ako voda a tok návštevníkov neustával až do neskorých večerných hodín. V múzeu vládla príjemná priateľská nálada a ohlasy na akciu boli veľmi pozitívne.

Veríme, že Múzeum Tatranského národného parku sa úspešne zapojí aj do ďalších ročníkov Noci múzeí a galérií. Pozvánku na ten ďalší už máme takpovediac na stole a tešíme sa na ďalšiu možnosť popularizovať našu prácu a výskum v očiach širokej verejnosti ☺

Zuzana Hurníková

A takto nás titulovali ☺

Z konferencie vo Veľkých Karlovicih

V krásnom prostredí Veľkých Karlovíc v hoteli Kriváň sa parazitológovia z Česka a jeden zo Slovenska (autor tejto správy) zúčastnili v dňoch 20. – 22. 5. 2015 konferencie Aktuální problémy lékařské parazitologie. Okolo 50 účastníkov absolvovalo dvojdnový hodnotný odborný program a napriek nie celkom žičlivému počasiu nechýbal ani výlet do pralesa Razulamalo. Odborný program zahájil Doc. Oleg Ditrich, ktorý priblížil jednotlivé taxonomické jednotky s charakteristikou zástupcov parazitov. Dr. Knotková hovorila o mikrosporídiách ako parazitoch človeka. Liečba týchto ochorení zatiaľ k dispozícii nie je. Dr. Kodým podal informáciu o štúdiu toxoplazmózy u HIV+ osôb. V rokoch 1984 – 2014 vyšetrili 1500 pacientov, pričom séropozitivitu zistili u 39,7 %. Je to zaujímavý fakt, nakoľko v bežnej populácii zistili toxoplazmózu u 30,2 % osôb. Reaktivácie zaznamenali u 17,7 % HIV+ osôb pri poklese CD4 T lymfocytoch pod 50. Pri počte 50 – 149 iba u 4,7 % pacientov. Dr. Fialová referovala o dvoch prípadoch strongyloidózy. Išlo o mužov, ktorí pracovali v poľnohospodárstve. Spravidla vždy sa toto ochorenie vyskytlo, ako aj v ich prípadoch, u imunodeficientných osôb. Dr. Mazánek v zaujímavej prednáške o vlastných skúsenostiach s bojom so všami vo svojej rodine prezentoval v podstate jedinou účinnú metódu – odvšivovanie vyčesávaním tzv. všiváčkami. V ČR nie je žiaden prípra-

vok účinný na vši. Treba vlasy ostrihať pod 1 cm a mechanicky vyčesávať hrebeňmi. Pretože žiadne prípravky nehubia hnydy treba 5 minút vyčesávať vlasatú časť hlavy od korieňkov. Vyčesávať treba každý tretí deň, bielymi hrebeňmi nad bielou plochou (umývadlo). Diffusil H Forte 85, Diffusil Care, Diffusil H prevent zabraňuje množeniu vší, aplikujú sa preventívne. Vlasy sa nesmú umývať. Dr. Hozák referoval o výskyte *Schistosoma haematobium* na Korzike na rieke Cavu. V Indonézii je treba dávať pozor na infekciu *Plasmodium knowlesi*, ktorú tam udržiavajú opice. U ľudí sa nevyvíja ale spôsobuje maláriu podobnú *P. falciparum*. V Indii a Indonézii nie je dostupná vakcína proti besnote, preto je dôležitá imunizácia pri návšteve týchto krajín. Pri pokúšaní podozrivým zvierateľom treba aplikovať aj sérum. Dr. Pazdziora poukázal na chyby pri diagnostike tricho-

monád. Dôležitou podmienkou farbených preparátov je správna fixácia. Preparáty by sa mali fixovať v stojatých kvetkách pri väčšom objeme metanolu. Ďalej poukázal na zle pripravený farbiaci roztok bez použitia pufru. Farbiť sa musí taktiež v kvete. Preparát podľa Grama nie je vhodné farbivo na trichomonády, podľa jeho vyjadrenia, nepozná. Farbivo Giemsa od Test-Line – nie je každé vhodné na farbenie trichomonád. Vyrábajú Giemsa na krvné parazity. Dr. Iva Kolářová referovala o skúsenostiach s dôkazom podvodov šarlatánov. Testovali MMS – Miracle Mineral Supplement – propagovaný roztok na všetky ochorenia vrátane rakoviny. Zázračným liekom je kyslíčnik chloriditý. Objavil ho James Vern Humble, ktorý ním liečil v Afrike maláriu. Napriek tomu, že ho vo svete, vrátane hlavných hygienikov v ČR v SR neodporúčajú užívať, sa k jeho užívaniu hlásia stovky ľudí v oboch republikách, tisícky vo svete. Čo je na ňom také príťažlivé? Citujem: „Je lacný a viaže sa k nemu pútavý príbeh boja dobrého záchrancu celého sveta proti zlým farmaceutickým spoločnostiam. No a v neposlednom rade vraj dokáže vyliečiť azda všetko okrem amputovaných končatín. Od bežnej chrípky cez hepatitídu, cukrovku až po rakovinu. To, že voda aj po jednej kvapke zázračného roztoku smrdí ako práve chlór dezinfikovaná toaleta, mu preto užívatelia radi odpustia“. Kolegovia

z Katedry parazitológie PŘIF KU v Prahe otestovali zázračný účinok MMS na pokusných myšiach, ktoré infikovali *Plasmodium berghei*. Všetky myši, ktorým podali MMS uhynuli tak ako kontroly. Informovali taktiež o výsledku kontroly liečebnej účinnosti ďalšieho zázračného diagnostického i liečebného prístroja Zapper, zostrojeného dr. H. Clarkovou. Na tri testované organizmy (*Leptomonas seimouri*, *Tetrahynema* a *Leishmania donovani*) pôsobili

smrťacimi frekvenciami odporúčanými dr. Clarkovou. Kolegovia zistili, že použité frekvencie nemali žiaden vplyv na pohybovú aktivitu testovaných organizmov. Diskusia na túto tému bola podľa očakávania bohatá. Odoznili ďalšie zaujímavé referáty, diskusiu vzbudila aj mnou odprezentovaná prednáška s kolektívom autorov o prípadoch dirofilariózy na Slovensku, na ktorých sme sa diagnosticky na pracovisku HPL spol. s r.o. podieľali. Celkovo odo-

znelo 17 zaujímavých referátov v ústnom podaní a tri postery. Konferencia má svoju tradíciu, hlavným organizátorom Dr. Josefovi Šikulovi a Dr. Karlovi Fajfrlíkovi sa podarilo udržať sympatické a užitočné konferencie z lekárskej parazitológie na vysokej odbornej i spoločenskej úrovni, za čo im aj v mene mojej osoby ďakujem.

František Ondriska

Konferencia „Parazity v mestách pod vplyvom globálnych zmien“

V dňoch 28.-29.5.2015 na Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach, usporiadal riešiteľský tím projektu s názvom „Ochrana životného prostredia pred parazitózami pod vplyvom globálnych klimatických a spoločenských zmien“ odbornopopularizačnú konferen-

prostredia zárodkami parazitov domácich a voľne žijúcich mäsožravcov na území krajských a niektorých okresných miest Slovenska, ale aj vo vybraných turistických letoviskách Chorvátska, Grécka, Bulharska a Talianska.

Počas prvého dňa konferencie odzneli

príspevky riešiteľov projektu v aktivitách 1.1 a 1.2., rozdelené do troch sekcií, kde bolo spolu odprezentovaných 12 prednášok a 7 posterových vývesiek. Odzneli 4 pozvané plenárne prednášky, ktoré zožali veľký úspech. Išlo o príspevky profesora Milana Lapina: „Možné dôsledky prirodzených zmien klímy a človekom vyvolanej klimatickej zmeny na Slovensku“; Dr. Márie Avdičovej: „Epidemiológia kliešťami prenášaných nákaz na Slovensku v histórii ich hlásení“; docenta Branislava Peťka: „Kliešte Slovenska v minulosti a dnes“ a docentky Ingrid Papajovej: „Kontaminácia životného prostredia zárodkami endoparazitov v mestách a vo vidieckych sídlach Slovenska“.

Cieľovými skupinami, ktoré boli oslovené a vyzvané k účasti na vedeckom podujatí, boli samosprávy miest a obcí, pracovníci vysokých škôl, zdravotníckych a veterinárnych zariadení, Regionálne úrady verejného zdravotníctva a Komora veterinárnych lekárov Slovenska. Po prednáškach už tradične prišiel rad na diskusiu k témam

Plenárna prednáška doc. Papajovej

ciu s názvom „Parazity v mestách pod vplyvom globálnych zmien“. Na tomto podujatí boli prezentované výsledky, získané počas celého obdobia realizácie projektu, v rokoch 2011-2014.

Konferencia sa konala pri príležitosti ukončenia projektu Štrukturálnych fondov EÚ v opatrení „Prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe“. Záštitu nad konferenciou prevzal primátor mesta Košice, MUDr. Richard Raših, PhD., MPH.

Počas riešenia projektu monitoroval 18-členný tím v rokoch 2011-2014 výskyt kliešťov a nimi prenášaných nákaz ľudí a zvierat a súčasne zamorenosť životného

Diskusia pri posterových výveskoch

Posterová sekcia

a škrkavkách, praktické ukážky parazitov/živých kliešťov, trenažér na vyberanie ektoparazitov - ako správne odstrániť pricicaného kliešťa, ako minimalizovať riziko prenosu kliešťami prenášaných pôvodcov ochorení a mnoho ďalších praktických rád zameraných predovšetkým na prevenciu a liečbu parazitárnych ochorení.

Prezentácia výsledkov v rámci tejto konferencie mala za cieľ upozorniť odbornú aj širokú laickú verejnosť na realizáciu projektu podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, prezentovať aktuálne výsledky o dopa-

Spoločenský večer

doch klimatických i spoločensko-hospodárskych zmien na rozšírenie parazitov na Slovensku a v strednej Európe, ako aj v atraktívnych prímorských destináciách južnej Európy, napr. v Chorvátsku, Grécku, Bulharsku, ako aj v horských oblastiach na Slovensku a v zahraničí - Alpy (severné Taliansko).

Konferencia priniesla informácie, ako sa v súčasnosti dá voči týmto parazitom brániť i návrhy pre mestské samosprávy, štátne inštitúcie i širokú verejnosť na ochranu verejného zdravia ľudí pred parazitmi v mestách.

Ako správne popularizovať

jednotlivých príspevkov a výmene poznatkov a skúseností vedeckých pracovníkov so zástupcami samospráv. Boli formulované návrhy opatrení zamierené na boj s parazitmi a nimi prenášanými patogénmi. Prvý deň konferencie zavŕšil spoločenský večer s dobrotami a hudbou. Druhý deň konferencie bol zameraný na vedecko-popularizačné prezentácie pre širokú verejnosť. Išlo hlavne o pokračujúcu posterovú prezentáciu pre širokú verejnosť, premietanie vedecko-populárnych filmov o kliešťoch

Popularizácia pre verejnosť

Ďakujeme všetkým účastníkom, ktorí sa na konferencii zúčastnili a svojimi vedeckými príspevkami a dobrou náladou prispeli k jej príjemnému priebehu ☺

Lucia Blaňarová

Vedecko-popularizačná prezentácia doc. Peťka pre širokú verejnosť

Zlatý kosák – ocenenie pre Parazitologický ústav na 42. medzinárodnej poľnohospodárskej a potravinárskej výstave Agrokomplex 2015, Nitra

V dňoch 20-23. augusta sa konala 42. medzinárodná poľnohospodárska a potravinárska výstava Agrokomplex Nitra, kde sa na ploche 31247 m² stretlo 527 vystavovateľov. Slovenská akadémia vied bola na výstave zastúpená viacerými ústavmi medzi ktorými už tradične nechýbal ani Parazitologický ústav SAV z Košíc.

Prezentácia ústavu bola zameraná na propagovanie výsledkov výskumu, ktoré boli získané vďaka finančným prostriedkom z Európskeho fondu re-

gionálneho rozvoja z Opatrenia na prenos poznatkov získaných výskumom a vývojom do praxe s názvom „Aplikačné centrum ochrany ľudí, zvierat a rastlín pred parazitmi“. Výsledky boli prezentované formou troch posterov a to: **Alveolárna echinokokóza (závažné parazitárne ochorenie ľudí)** autorov Antolová, D. a Miterpáková, M.; **Kliešťová encefalitída ako alimentárny problém** autorov Peťko, B. a kol., a **Parazity rastlín – háďatká** autorov Ren-

Ing. Andrea Čerevková, PhD. a doc. MVDr. Branislav Peťko, DrSc. s ocenením

čo, M. a Čerevková, A.. Posterové vývesky boli doplnené živými exponátmi kliešťov a nematód a propagačnými materiálmi o činnosti Parazitologického ústavu. Na výstave prezentovali výsledky projektu riaditeľ ústavu Branislav Peťko, ďalej Andrea Čerevková, Miroslava Škutová a Blažena Vargová.

Každoročne sú v rámci výstavy udeľované viaceré ocenenia: Cena ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, Cena

ministra, ocenenie Zlatý kosák – živočíšna a rastlinná výroba, ocenenie Značka kvality SK a Značka kvality SK gold – živočíšna a rastlinná výroba. Ocenenie Zlatý kosák si tento rok odniesli dva ústavy SAV: Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV za vyšľachtenie prvej slovenskej odrody amarantu (*Amaranthus spp. L.*), s názvom „Pribina“ a Parazitologický ústav v Košiciach za „Dlhodobý výskum a jeho aplikáciu v oblasti ochrany ľudí, zvierat a plodín pred závažnými parazitmi“. Cenu za Parazitologický ústav SAV prevzal na slávnostnom odovzdávaní ocenení z rúk ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR prof. Ing. Ľubomíra Jahnátka, CSc. riaditeľ doc.

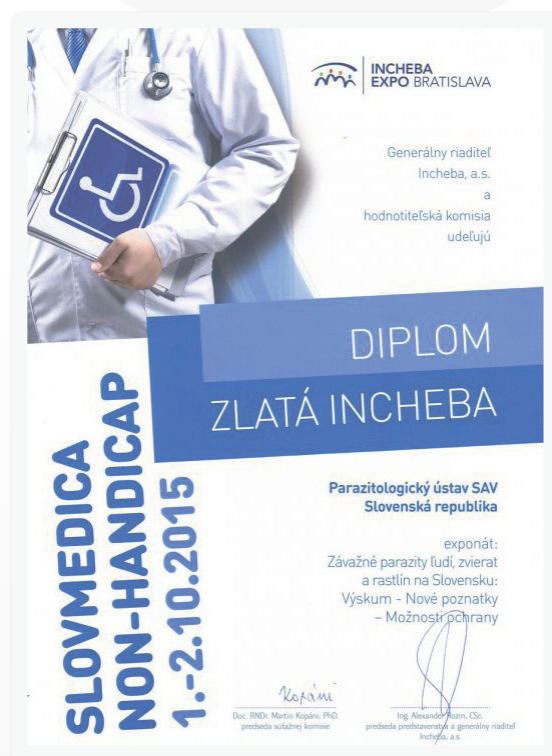
MVDr. Branislav Peťko, DrSc. a Ing. Andrea Čerevková, PhD.

Andrea Čerevková

Ocenenie pre parazitológov na výstave SLOVMEDICA – NON HANDICAP

Na výstave SLOVMEDICA - NON - HANDICAP, ktorá sa konala v dňoch 1. – 2. októbra 2015 generálny riaditeľ Incheba a.s. a hodnotiteľská komisia Diplomom Zlatej Incheby ocenili Parazitologický ústav SAV (doc. MVDr. Branislav Peťko, DrSc.) za prezentáciu a propagáciu výsledkov projektu opatrení na ochranu ľudí, zvierat a poľnohospodárskych plodín pred najzávažnejšími parazitmi. Od roku 2008 je to už ich štvrté ocenenie na výstave Slovmedica.

Zdroj: http://www.sav.sk/index.php?doc=services-news&source_no=20&news_no=6020

Seminár doktorandov venovaný pamiatke akademika Kolomana Boďu

V dňoch 8. a 9. septembra sa v priestoroch UVLF v Košiciach konal jubilejný 10. ročník seminára doktorandov, venovaného pamiatke akademika Kolomana Boďu. Organizátorom podujatia boli 3 vzdelávacie a výskumné inštitúcie: Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie a Prírodovedecká fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Tri desiatky doktorandov 2. až 4. ročníka štúdia prezentovali výsledky svojej výskumnej práce pred odbornou komisiou, ktorá pracovala v zložení: doc. RNDr. Peter Javorský, DrSc. a RNDr. Štefan Čikoš, PhD. (obaja ÚFHZ SAV), prof. MVDr. Mária Goldová, PhD. a doc. MVDr. Monika Pipová, CSc. (obe UVLF), RNDr. Veronika Sačková, PhD. a RNDr. Bianka Bojková, PhD. (obe PF UPJŠ). Práce desiatich najlepších študentov boli ocenené poukazmi na nákup odbornej literatúry.

Mená ocenených študentov uvádzame v abecednom poradí:

MVDr. Barbora Bucková, Mgr. Viktória Čabanová (obe PaÚ SAV), RNDr. Žofia Janštová, MVDr. Ivana Kubašová (obe ÚFHZ SAV), Mgr. Mária Macejová (Ústav biologických a ekologických vied PF UPJŠ), MVDr. Vladimíra Ocel'ová (ÚFHZ SAV),

(foto: Katarína Čižmáriková)

MVDr. Adriana Osová (Klinika prežúvavcov UVLF), MVDr. Zuzana Poláková (Ústav hygieny a technológie mäsa UVLF), MVDr. Eva Székiová (Neurobiologický ústav SAV) a MVDr. Tatiana Vrbovská (Klinika malých zvierat UVLF).

Martina Miterpáková

46th International Symposium on Essential Oils

46th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON ESSENTIALS OILS

13-16 SEPTEMBER 2015, LUBLIN

www.iseo2015.org

Od roku 1969, kedy sa konal prvý ročník, sa každoročne v rôznych krajinách Európy uskutočňuje konferencia zameraná na výskum, analýzu a využitie esenciálnych olejov a prírodných prchavých látok v priemysle, farmácii, kozmetike, potravinárskej výrobe a poľnohospodárstve. V termíne od 13. do 16. septembra 2015 sa pod záštitou Medical University of Lublin, Chair and Department of Pharmacognosy with

Medicinal Plant Unit of MU Lublin and Polish Academy of Sciences, konal už jej 46 ročník „46th International Symposium on Essential Oils“ tentoraz v meste Lublin v Poľsku. Podujatie sa konalo v kongresovom centre hotela Viktória, ktorý sa nachádza asi 10 minút od historického centra mesta. Počas troch dní, takmer 150 účastníkov kongresu z 33 štátov sveta prezentovalo výsledky formou pred-

nášok (27) z ktorých bolo 6 plenárnych a formou posterov (101). V úvodnej plenárnej prednáške, prof. Buchbauer z Viedne poukázal na potrebu štúdií vzájomných interakcií prírodných látok a esenciálnych olejov s syntetickými liečivami ak sa používajú súčasne na liečbu rôznych chorôb, napr. MRSA (Methicilin resistant Staphylococcus aureus). Ďalej, Dr. Buljubasic z Nemecka ako aj Dr. Ligor s Poľska infor-

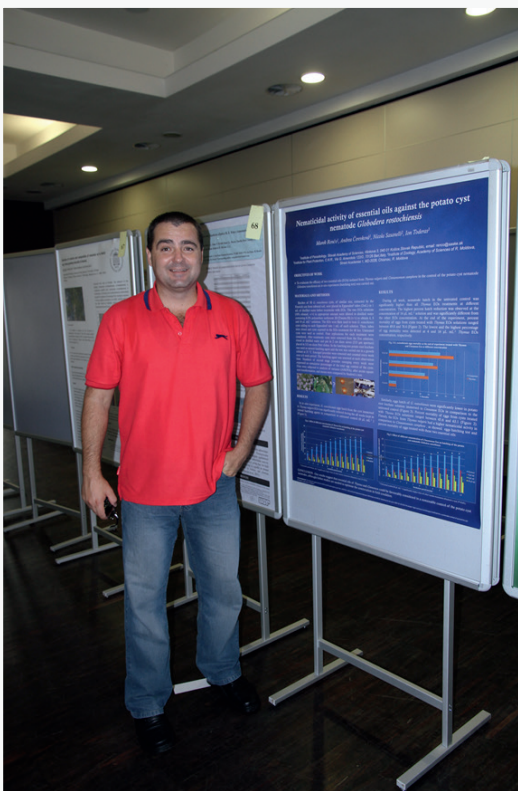
Centrum Lublinu

movali o výsledkoch výskumu, kde špecifické prchavé organické zložky (VOCs) sú využívané ako biomarkery chorôb ľudí. VOCs sú zbierané (zachytávané) z dychu pacientov, a analyzované GC-MS. Cieľom je vytvoriť jedinečnú neinvazívnu metódu najmä na detekciu rôznych druhov rako-

ich využití v kozmetickom priemysle (parfémy). Všeobecne však prevažná väčšina výsledkov prezentovaných v rámci kongresu bola zameraná na analýzy chemického zloženia esenciálnych olejov a výťažkov rôznych druhov aromatických a liečivých rastlín, ich využitie v naturálnej medicíne na liečenie rôznych respiračných ochorení a devitalizáciu patogénnych baktérií alebo húb u ľudí či zvierat. Nechýbali ani prednášky o vplyve rôznych aromatických bylín na pôdny ekosystém, spoločenstvá pôdnej fauny či mikrofauny. Za Parazitologický ústav SAV v Košiciach sa podujatia zúčastnil Ing. Marek Renčo, PhD, ktorý prezentoval výsledky experimentu, ktorého cieľom bolo otestovať a porovnať účinnosť dvoch

Dobrá nálada nesmie chýbať

Prezentácia posteru

viny, metabolických a infekčných chorôb, respiračných ochorení a pod. Naopak, Dr. Brud z Poľska vo svojej plenárnej prednáške poukázal na problém esenciálnych olejov ako alergénov, pri

druhov esenciálnych olejov izolovaných z *Thymus vulgaris* a *Cinnamomum camphora* in vitro na liahnutie lariev háďatka zemiakového *Globodera rostochiensis*, ako alternatívnej metódy ochrany rastlín pre parazity.

Marek Renčo

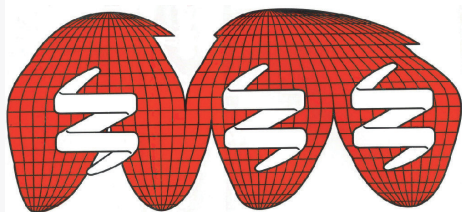

14. International Conference on Trichinellosis

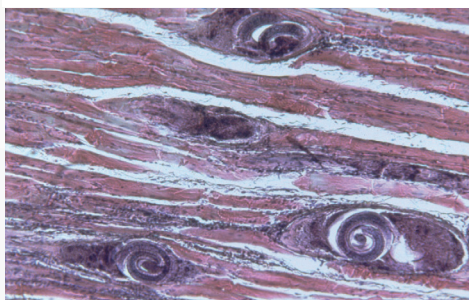
14th International Conference on Trichinellosis

Berlin, Germany

14–18 September 2015

International Commission
on Trichinellosis

V dňoch 14. – 18. septembra 2015 sa v Berlíne uskutočnila 14. medzinárodná konferencia o trichinelóze, ktorú organizoval Federálny inštitút pre odhad rizika (BfR) v spolupráci so Slobodnou univerzitou Berlín (FUB), Parazitologickou sekciou Nemeckej spoločnosti pre veterinárnu medicínu (DVG) a nemeckým Federálnym ministerstvom výživy a poľnohospodárstva (BMEL).

Nemecko a Berlín, kde sa podujatie konalo, sú úzko viazané k medicínskemu výskumu. Spomeniem len nositeľa Nobelovej ceny Roberta Kocha, ktorý ako prvý identifikoval patogénne mikroorganizmy ako pôvodcov zoonózných ochorení, ako sú tuberkulóza, antrax či cholera. Bol pravdepodobne najznámejším zamestnancom Cisárskeho zdravotného úradu, ktorý bol

historicky úzko viazaný s Nemeckom, veď práve tu v šesťdesiatych rokoch 19. storočia položil priekopník modernej hygieny potravín Rudolf Virchow základy povinného vyšetrovania bravčového mäsa na bitúnkoch.

V konferenčnom centre moderného hotela Seminarium privítal účastníkov hlavný organizátor podujatia, Dr. Karsten Nöckler a po hudobnom úvode predniesli svoje pozdravné prejavy Prof. Bernd Appel, vedúci oddelenia pre biologickú bezpečnosť BfR, Bernhard Kühnle, riaditeľ Odboru pre bezpečnosť potravín a zdravie zvierat BMEL, Prof. Jürgen Zentek, dekan Veterinárskej fakulty FUB, prof. Arwid Dauschies, predseda parazitologickej sekcie DVG. Všetci rečníci vo svojich príhovoroch vyzdvihli význam výskumu zoonóz a trichinelózy ako jednej z nich a zdôraznili dôležitosť medzinárodnej vedeckej a technickej výmeny a spolupráce vo výskume biológie, epidemiológie, diagnostiky, liečby a prevencie, ktoré pomôžu znížiť riziko infekcie pre ľudí. V mene Medzinárodnej komisie pre trichinelózu konferenciu otvoril jej prezident Dr. Alvin Gajadhar.

Nasledovalo rokovanie v piatich sekciách, ktoré boli veľmi logicky radené v poradí: Fylogénéza, genomika a proteomika, Biológia, hostiteľsko-parazitické vzťahy a imunológia, Detekcia, Epidemiológia, Humánna trichinelóza a liečba a Legislatíva a prevencia. V rámci sekcií odznelo 8 pozvaných referátov, 54 prednášok a bolo prezentovaných 65 posterov, v ktorých bolo možné nájsť aktuálne poznatky o jednotlivých odvetviach výskumu a nové in-

predchodcom formácie, ktoré naznačujú budúce trendy. Hlavnou témou a východiskom konferencie bola interdisciplinarita ako kľúč k riešeniu problémov zdravia ľudí a zvierat. Za

Aj výskum trichinelózy je slovenskú parazitológiu sa podujatia zúčastnili Dr. Emília Dvorožňáková (PaÚ SAV) a Dr. Zuzana Hurníková (PaÚ SAV, UVLF), ktoré prezentovali svoje príspevky v oblasti imunológie a epidemiológie trichinelózy. Súčasťou konferencie bola aj študentská súťaž, v rámci ktorej boli predstavené práce dvoch PhD.- študentov, obaja boli za svoje príspevky ocenení diplomom a peňažným darom od ICT.

Malý, mladý a zaniatený organizačný tím okolo Dr. Karstena Nöcklera s nemeckou dôslednosťou pripravil pre účastníkov stretnutia aj bohatý spoločenský program. Mali sme možnosť plaviť sa a povečerať na výletnej lodi po jazere Wannsee, absolvovať vyhliadkovú jazdu autobusom po najvýznamnejších pamiatkach Berlína a vypočuť si komorný koncert v kostole Alte Dorfkirche Dahlem. Nechýbala ani gala večera na rozlúčku.

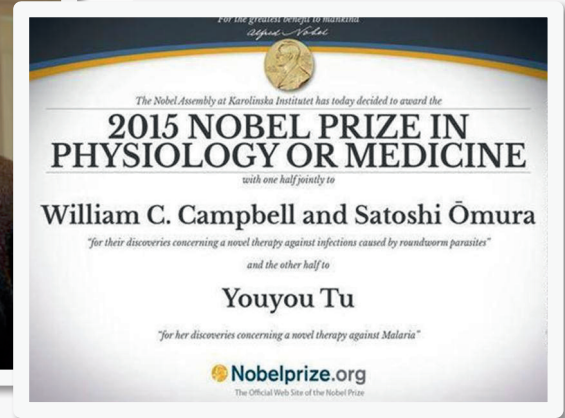
V rámci konferencie sa uskutočnilo aj verejné zasadnutie Medzinárodnej konferencie pre trichinelózu, počas ktorého odzneli správy jednotlivých výborov, boli predstavení a zvolení noví nominovaní členovia ICT a bola prezentovaná finančná správa. Uskutočnili sa voľby nového výboru ICT, ktorý bude najbližšie štyri roky pracovať v zložení: Mabel Ribicich (Argentína), Ljiljana Sofronic-Milosavljevic (Srbsko), Brad Scandrett (Kanada), Isabelle Vallee (Francúzsko), Atti Oksanen (Fínsko) a Břetislav Koudela (ČR). Ako sekretár pokračuje vo funkcii Karsten Nöckler (Nemecko), viceprezidentom je Dante S. Zarlenga (USA) a novou prezidentkou Joke van der Giesen (Holandsko). Čestným členstvom boli za svoju dlhoročnú tvorivú prácu v oblasti výskumu trichinelózy poctení Edoardo Pozio (Taliansko) a Jean-Dupouy-Camet (Francúzsko).

14. medzinárodná konferencia o trichinelóze 2015 v Berlíne bola stretnutím, ktoré bolo nabité informáciami, plné priateľskej atmosféry a organizované s nemeckou veľkorysťou a precíznosťou. Odnášame si z nej nielen inšpiráciu do ďalšej práce, ale aj pekné spomienky a tešíme sa na 15. ICT o štyri roky. Abstrakty prezentovaných prác nájdete na <http://www.bfr.bund.de/cm/349/ict-14-abstract-book.pdf>.

Zuzana Hurníková

Účastníci podujatia

William C. Campbell pózuje pri svojich maľbách parazitov krátko potom, ako sa dozvedel, že je jedným z laureátov Nobelovej ceny za medicínu vo svojom dome v Massachusetts v októbri 2015 (zdroj: Reuters/Brian Snyder)

P.S. Niekoľko týždňov po konferencii bola udelená Nobelova cena za fyziológiu alebo medicínu o. i. profesorovi Williamovi C. Campbellovi, ktorý je čestným členom International Commission on Trichinellosis (ICT) a v rokoch 1980-1984 pôsobil ako jej prezident. K výskumu trichinelózy prispel svojou prácou v oblasti imunológie, experimentálnych infekcií a účinku rôznych liečiv na infekciu. Prvé dve jeho práce boli publikované v r. 1963 v *Experimental Parasitology* ("Effect of certain antihistamine and antiserotonin agents

upon experimental trichinellosis in mice" a "Induction of immunity to trichinosis in mice by means of chemically abbreviated infections"). V nasledujúcich rokoch študoval a publikoval štúdie o účinnosti rôznych liečiv na experimentálne infekcie (thiabendazole, cambendazole, avermectin, *Experimental Parasitology*, 1974). WC Campbell je spolu s Dicksonom Despmierom autorom "The in vivo and in vitro analysis of immunity to *Trichinella spiralis* in mice and rats" (*Parasitology*, 1977) a táto vedecká práca je modelom a vý-

chodiskom pre početné následné štúdie venujúce sa hostiteľskej imunitnej odpovedi voči parazitovi. Najväčším prínosom laureáta v publikačnej oblasti je však kniha "*Trichinella* and trichinosis" z r. 1983, ktorá slúži ako Biblia pre všetkých, ktorí študujú trichinely a trichinelózu. Táto kniha zhrnula príspevky vtedajších najlepších odborníkov v oblasti a stále je považovaná za dôležitý literárny zdroj pre vedcov a študentov.

Blahoželáme!

Noc výskumníkov 2015 - tradične aj za prítomnosti parazitológov

Dňa 25. septembra 2015 sa v piatich mestách Slovenska (Bratislava, Banská Bystrica, Žilina, Košice a Tatranská Lomnica) už po ôsmy krát uskutočnilo podujatie s názvom Noc výskumníkov, počas

ktorého sa široká verejnosť mohla oboznámiť s prácou a výsledkami slovenskej vedy. Tento festival vedy je organizovaný paralelne v 33 štátoch Európy a u nás ho zastrešuje Slovenská organizácia pre vý-

skumné a vývojové aktivity v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied, portálom EurActiv.sk a Centrom vedecko-technických informácií SR. Ako sa už stalo zvykom, Noci výskumníkov sa zúčastnil aj

Parazitologický ústav SAV, pričom tento rok dostalo príležitosť k prezentácii svojho výskumu Oddelenie parazitárnych chorôb. Ťažiskom našej prezentácie sa stali parazity človeka a jeho najlepšieho priateľa psa. Vo vedeckom stánku s názvom „Náš spoločník - parazit“ sa mohli ľudia oboznámiť so starými známymi škarkavkami a pásomnicami, a boli informovaní o šírení tzv. „nových“ parazitárnych ochorení, ktoré ohrozujú našich domácich miláčikov počas posledných rokov. Takými sú napríklad dirofilarióza, či angiostrongylóza, a keďže naše skúsenosti poukazujú na to, že mnohí veterinárni lekári si ich prítomnosť na našom území ešte stále nie sú ochotní pripustiť (čo značne komplikuje terapiu a prevenciu), snažíme sa prostredníctvom osvetu vplývať predovšetkým na chovateľov. A keďže takmer každý druhý návštevník nášho stánku bol aj majiteľom psa alebo mačky, záujem bol skutočne

veľký. Ľudia si mohli odnieť aj nami pripravené propagačné materiály a získali informácie o možnostiach diagnostiky a liečby. Čo mňa osobne najviac toho roku na tomto podujatí potešilo, bol veľký záujem o prednášku našej kolegyne Daniely Antolovej s názvom „Parazity v nás - fikcia a skutočnosť“. Túto prednášku sme sa do programu rozhodli zaradiť pod tlakom narastajúcej paniky so zamorenia ľudského organizmu parazitmi, ktoré sú podľa rôznych samozvaných odborníkov, liečiteľov a terapeutov zodpovedné za takmer všetky civilizačné ochorenia vrátane nádorov, celiakie, či autizmu. To, že táto situácia je na Slovensku (a zjavne v celom stredoeurópskom priestore) už alarmujúca sme sa presvedčili aj na tomto podujatí, keďže mnohí návštevníci nás informovali o podstupenej, tzv. biorezonančnej, diagnostike, ktorá odhalila v ich organizme desiatky prítomných parazitov. Dúfame, že aspoň

časť „pacientov“ sa nám podarilo upokojiť a oboznámiť ich so skutočným rizikom. Nie, našim cieľom nie je „ohovoriť súpera“ disponujúceho „vysoko sofistickou“ diagnostickou metódou, ani nehádzeme všetkých do jedného vreca, ide nám predovšetkým o to, aby medikamentóznou liečbu neprevádzali ľudia bez medicínskeho, či dokonca akéhokoľvek biologického vzdelania, keďže mnohokrát po preštudovaní nimi naordinovaných terapeutických postupov sme nadobudli pocit, že je ich možné klasifikovať ako „pokos o zabitie“ (viac v príspevku na str. 26).

A čo dodať na záver? Sme radi, že ľudia dali šancu predstaviť parazity aj nám, skutočným parazitológom - hlavne kvôli ním samotným a ich zdraviu. Sľubujeme, nezdáme to... :-)

Martina Miterpáková

Parazity zaujali veľkých aj malých

IV. Labudove dni, 4. - 6. november 2015

V dňoch 4. - 6. novembra 2015 sa konal v poradí už štvrtý ročník konferencie „IV. Labudove dni“, ktorá sa prvýkrát uskutočnila v priestoroch Kongresového centra SAV v Smoleniciach. Konferencia bola, už

tradične, organizovaná na počesť významného slovenského biológa, virológa a parazitológa RNDr. Milana Labudu, DrSc.

Podujatie slávnostným príhovorom otvorila Dr. Elena Kocianová, ktorá tiež privítala Dr. Martinu Labudovú, dcéru Dr. Milana Labudu. Na konferencii svoje výsledky prezentovali aj zahraniční hostia, a to profesorka Patricia Anne

Prednáška doc. D. Růžeka,
Parazitologický ústav AV ČR, v.v.i.

Prezentácia posteru (M. Komjáti-Nagyová)

Nuttall, Dr. Gabriele Margos a Dr. Natasha Rudenko. Po otvorení konferencie sme si vypočuli odborné prednášky, ktoré boli tematicky zamerané

na prírodnú ohniskovosť nákaz, zoonózy a ekologické aspekty parazitológie. Celkovo bolo prednesených 28 prednášok a prezentovaných 27 posterov. V prvý deň konferencie to boli prednášky v sekcii „Vektory, vírusy, biológia *Borrelia burgdorferi* s.l. a iné kliešťami prenášané mikroorganizmy“. V druhý deň odznali prednášky v sekcii

„Parazity, diagnostika, prevalencia a pre-

venia nákaz“. Po skončení prvého dňa sme sa stretli na spoločenskom večeri, kde sme diskutovali s odborníkmi v oblasti pôvodcov vektormi prenášaných nákaz. V druhý deň konferencie, po ukončení prednášok, boli vyhlásené výsledky súťaže o najlepšiu študentskú prezentáciu. Ocenenými boli J. Krajlik (Parazitologický ústav SAV) a M. Boháčsová (Virologický ústav SAV), ktoré sa spoločne umiestnili na treťom mieste, druhé miesto obsadila J. Širmarová a prvé miesto získala G. Štr-

Zľava: J. Krajlik, Dr. E. Špitálska, M. Boháčsová, Dr. E. Kocianová

kolcová.

Účastníci mali počas celého trvania konferencie možnosť diskutovať o svojej práci, získať výsledkoch, prípadne konzultovať problémy, ktoré neobídu žiadne vedecké skúmanie, či možnosť neformálne sa porozprávať a dohodnúť prípadnú spoluprácu. Poďakovanie patrí všetkým členom organizačného a programového výboru, ktorí sa postarali o príjemnú atmosféru na konferencii „IV. Labudove dni“.

Martina Komjáti-Nagyová

AKO NAŠA DOKTORANDKA O PRAVÚ MOZGOVÚ HEMISFÉRU PRIŠLA

(Radi by sme to zaradili medzi fejtóny, bohužiaľ, nedá sa...)

K napísaniu tohto príspevku nás primälo na Slovensku nikým nekontrolované a neobmedzované používanie "super diagnostických" prístrojov, pracujúcich vo väčšine prípadov na báze "biorezonancie", ktoré spôsobilo takmer celospoločenskú paniku zo zamorenia parazitmi. Vopred sa ospravedlňujeme za primného slov v úvodzovkách, ktoré sa v texte vyskytnú, ale vnímavý čitateľ určite pochopí...

Takže naspäť k téme. Majitelia týchto prístrojov (pardón, diagnostici) si totižto z akéhosi neznámeho dôvodu vzali na mušku chudákov parazitov, ktorí sú na základe ich "výskumov" zodpovední za všetky civilizačné ochorenia, od autizmu cez alergie až po nádory. A z tohto dôvodu nám, skutočným parazitológom, pribúda "pacientov", ktorí nás s panikou v očiach a hystériou v hlase informujú o všetkej tej hávdi, ktorá sa im usídlila v telesných tekutinách, dutinách aj orgánoch, a prosia o pomoc (aj keď "pomoc", a vôbec nie najlacnejšia, im už bola poskytnutá, mnohokrát opakovane, vyššie zmienenými prístrojovými diagnostikmi a terapeutmi).

Samozrejme, uvedomujeme si, že ľudí na túto diagnostiku privádzajú reálne fyzické alebo psychické problémy, a o to je to horšie. Poznáme však aj jednu (a o tejto je táto "kazuistika"), ktorá celú tortúru podstúpila "vo vedeckom záujme" (česť zanieťným výskumníkom, a mladým zvlášť!).

„KAZUISTIKA“

Údaje o pacientovi: žena, 24 rokov, bez ťažkostí a klinických príznakov ochorenia
Diagnostická metóda: frekvenčný prístroj Diacom

Nález (podľa správy z vyšetrenia):

„Oslabené orgány“ (v poradí od najmenej po najviac postihnuté):

pažerák, žalúdok, črevá, konečník, pečeň, štítna žľaza, nadobličky, chrčtica, **pravá hemisféra mozgu.**

Detegované patogény a ich „nešpecifická“ lokalizácia (patogény parazitárneho pôvodu zvýraznené):

Vírus Hepatitis D (hrtan), *Helicobacter pylori* (pečeň), ***Leishmania braziliensis***, ***Leishmania donovani***, ***Plasmodium falciparum***, ***Plasmodium vivax***, ***Trypanosoma gambiense***, ***Borrelia burgdorferi***, ***Propionibacterium acnes***, ***Streptococcus viridans***, ***Salmonella typhimurium***, ***Haemophilus influenzae***, ***Histoplasma cap-***

sulatum, ***Pneumocystis carinii***, ***Candida krusei***, ***Aspergillus fumigatus***, ***Clonorchis sinensis***, ***Schistosoma mansoni***, ***Onchocerca volvulus*** (hrtan), ***Dirofilaria***

Terapia:

Plazmový generátor: 3 hodiny.

Princípom metódy je, že rôzne parazity a ich štádiá rezonujú na iných frekvenciách a pokiaľ teda použijeme frekvenciu totožnú s ich vlastnou (pozn.: pravdepodobne ju vytvára spomínaný prístroj) dôjde k rozkmitaniu ich bunkovej membrány a zahubeniu daného štádia parazita, ktorý je potom vyplavený z tela.

Andulačná biofyzikálna terapia: 1 hodina.

Podľa popisu na internetovej stránke firmy, ktorá takúto liečbu poskytuje je jej princípom **vytváranie mechanických vibrácií s cieľom čo najrýchlejšie naštartovať telu vlastné samoliečebné procesy. Vibračná posteľ vytvára sinusoidálne (!) kmity, ktoré zodpovedajú vibráciám pozorovaným v prírode (bohužiaľ, nebolo uvedené kde presne v prírode ich možno pozorovať).**

Antiparazitárna liečba:

Liehové „frekvenčné“ kvapky: 10 kvapiek/2x denne po dobu 3 mesiacov.

Frekvenčné kvapky našej „pacientke“ pripravili na mieste. Špeciálne frekvencie pôsobiace proti práve diagnostikovaným parazitom boli „vyslané“ prístrojom do fľaše s tekutinou, kde sa rozpustili!

MMS1 + HCl (3,5 %) v pomere 1:1 / 1x denne po dobu 3 mesiacov

„Kúra proti prvokom“: Secnidazole 500 mg / 2x denne po dobu 10 dní, Artemisinin 1x denne/10 dní

„Kúra proti oblým a plochým červom“: sobota a nedeľa: Biltricid (praziquantel) 600 mg / 2x denne / 6 týždňov
utorok, streda, štvrtok: 3 tabl. Iverzine (ivermectin) 6 mg + 1 tabl. Vermizole (albendazol) 200 mg po dobu 6 týždňov.

DISKUSIA alebo niekoľko aktuálnych poznatkov do svetovej parazitológie

V rámci konzultácie sa pacientka dozvedela niekoľko, doteraz aj tým najsvetovejším, najvzdelanejším, najimpaktovanejším a najcitovanejším parazitológom, neznámych skutočností:

K malárii:

- že maláriu na územie Slovenska dovlekli Turci, Tatári a príslušníci ďalších nájazdových kmeňov,

- že malária sa v Európe neprejavuje klinickými príznakmi,

- že ide o dedičné ochorenie,

- že (POZOR!) ide o pohlavne prenosnú infekciu.

K dirofilarióze:

- že dirofilariózou trpí takmer každý občan našej malej zeme,

- že za všetky ochorenia kože prejavujúce sa pruritom či ekzémami, sú zodpovedné dirofilárie.

K „terapii“:

- že „frekvenčné kvapky“ síce zapáchajú za etanolom, ale je to z jediného dôvodu: frekvencie sú najlepšie rozpustné v alkohole, v ktorom vydržia až 6 mesiacov, kým vo vode a mlieku len niekoľko dní,

- že rozpustené frekvencie spôsobia, že parazity popraskajú, roztrhá ich a následne teda uhynú. Na otázku, či roztrhané parazity v organizme nespôsobia nejaké ťažkosti, bolo podané vysvetlenie, že samozrejme že nie, na to predsa podávame antiparazitiká, ktoré ich z tela odstránia!!!

- že MMS roztok má takmer identické zloženie ako z reklamy známy dezinfekčný a bieliaci prípravok, ale keďže je asi o 50 EUR lacnejší (ten v reklame propagovaný prípravok), pacientka určite pochopí, že ich účinky sa nedajú zrovnávať,

- že síce dávka praziquantelu ktorú má pacientka prijať v časovom horizonte 6 týždňov je podľa prepočtov vhodná na odčervenie vyše 100 psov, každého s hmotnosťou 40 kg... ale človek je predsa len „väčšie zviera“,

- že „pacientke“ boli naordinované iba prípravky účinné proti prvokom, oblým a plochým červom, preto predpokladáme, že pomerne hojný zástup pôvodcov vírusových a bakteriálnych ochorení z nej bol vytraseňý pri andulačnej terapii, prípadne to vzdali a dobrovoľne opustili jej organizmus počas troch hodín strávených pri svetle „diskogule“, pardón plazmového generátora,

- že plazmová terapia je veľmi dôležitá, lebo inak parazity svojou činnosťou a výkalmi zamorujú telo

(Pozn.: Prvá veta na stránke predajcu týchto prístrojov je: **„Plazmový generátor RPZ 14 je experimentálny prístroj a není rozhodně zamýšlen k léčení či ošetřování nemocí. RPZ 14 není zdravotnický prostředek.“**)

ZÁVERY A ODPORÚČANIA:

Na domovskom pracovisku sme "pacientku" upozornili, aby si veľmi svedomito vybrala sexuálnych partnerov, keďže zjavne ju niektorý z nich nakazil maláriou (a možno aj dirofilariózou).

Andulačná terapia sa nám vcelku pozdávala; dnes ju každopádne poskytnú v každom dobrom relaxačnom centre či vitálnom svete, keďže sa jedná o bežné masážne kreslo odporúčané v boji s celulitídou (a byť za peknú sa vždy ráta, hlavne ak máte oslabený mozog...).

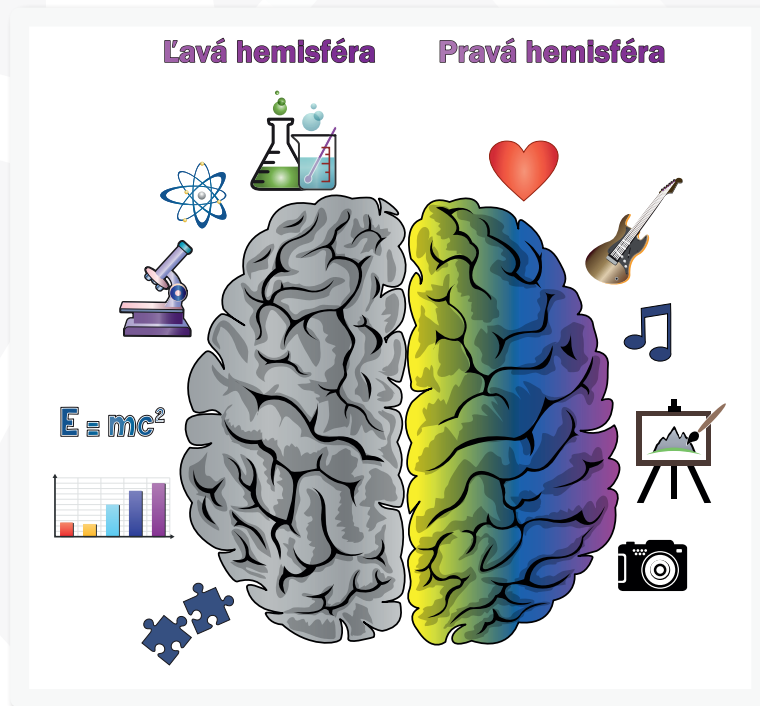
Namiesto frekvenčných kvapiek sme jej odporučili štamperlík domácej „päťdesiatdvojky“ každé ráno nalačno, a namiesto zázračného MMS roztoku sme jej ponúkli "colu" - tiež je v nej neúrekom chémie, ale aspoň má lepšiu chuť. Nad kyselinou chlorovodíkovou sme už len neveriacky pokrútili hlavou.

Antiparazitiká, ktoré boli našej doktorandke predané sme sa rozhodli aplikovať (ak naberieme odvahu) našim psom - samozrejme v dávkach odporúčaných veterinárnymi lekármi.... len kde zohnať toľko

psov... Samozrejme, ešte vždy je tu možnosť, že ide len o "trochu drahšie" placebo (v mene zdravého rozumu a v záujme všetkých pacientov sme za túto verziu).

Aha, a ešte k tej oslabenej mozgovej hemisfére: pôvodcu tohto „neduhu“ sa nám nepodarilo odhaliť. Týmto sa však školiteľka vzdáva akejkol'vek zodpovednosti za všetky prípadné nezmary svojej doktorandky!

Martina Miterpáková
Daniela Antolová

- prírodné vedy
- matematika
- logika
- gramatika
- slovná zásoba
- čítanie, písanie

- emócie
- kreativita
- hudba
- umenie
- predstavivosť
- priestorová orientácia

Uf, to nám odľahlo...

P.S. Záver tohto „experimentálneho testu“ našťastie nikomu neublížil, nedošlo k ujme na zdraví a psychike vyšetrovanej osoby ani jej okolia. Bohužiaľ, skúsenosti z praxe často svedčia o opaku; diagnostikovaní pacienti trpia niekedy závažnými somatickými alebo psychickými ochoreniami, ktoré sú „vďaka“ parazitologickej neliečené špecificky a odborne. A to už naozaj na smiech nie je.

VYJADRENIE SPS PRI SAV A PAÚ SAV K DIAGNOSTICKÝM A TERAPEUTICKÝM METÓDAM PARAZITÁRNYCH INFEKCIÍ POUŽÍVANÝM V ALTERNATÍVNEJ MEDICÍNE

Výbor Slovenskej parazitologickej spoločnosti pri SAV a Ústavná rada Parazitologického ústavu SAV sa zhodli na dole uvedenom vyhlásení:

“SPS pri SAV a PaÚ SAV sa pripájajú k aktivite Parazitologického ústavu Biologického centra Akadémie vied ČR a Katedry parazitológie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Prahe, ktorou sa dištancujú od všetkých „alternatívnych“ diagnostických metód (rôzne biorezonancie, frekvenčné diagnostiky a pod.) a terapeutických postupov týkajúcich sa parazitárnych ochorení, vykonávaných mimo pracovísk schválených Ministerstvom zdravotníctva.”

Verejnú dôrazne varujeme pred požívaním liekov proti parazitom predpisovanými rôznymi liečiteľmi a detoxikačnými poradcami, a v prípade akéhokoľvek podozrenia na parazitárnu infekciu im odporúčame, aby sa obrátili na lekára-infektológa, prípadne akreditované diagnostické laboratóriá!

JUBILUJÚCI ČLENOVIA SPS PRI SAV V ROKU 2015

◆ 90 rokov

MVDr. Michal Breza, CSc.
Ing. Ján Mituch, CSc.

◆ 85 rokov

MVDr. Pavel Lietava, CSc.

◆ 75 rokov

doc. MVDr. Július Čorba, DrSc.

◆ 70 rokov

MUDr. Mária Maloveská

◆ 65 rokov

doc. MVDr. Dušan Rajský, PhD.
RNDr. Marta Špakulová, DrSc.
MUDr. Vanda Výrosteková, CSc.

SRDEČNE BLAHOŽELÁME!

Doc. MVDr. Július Čorba, DrSc. – 75 ročný

Doc. MVDr. Július Čorba, DrSc. sa narodil 13. augusta 1940 v Košiciach. Po ukončení strednej školy bol prijatý na Fakultu veterinárneho lekárstva, ktorú úspešne absolvoval v roku 1963 a od tej doby pracoval na Parazitologickom (bývalom Helmintologickom) ústave SAV. V roku 1969 obhájil dizertačnú prácu s názvom „Farmakologické ovplyvnenie telaziózy u hospodárskych zvierat“ a získal titul CSc. Už v počiatkoch svojej vedeckej kariéry v spolupráci s tímom anglických vedcov dokázal, že antihelmintikum levamisol sa nachádza v lakrimálnom aparáte infikovaných kráv. Toto zistenie prispelo k úspešnej liečbe keratokonjunktivitídy dobytká v

endemických oblastiach. Medzinárodné uznanie jeho vedeckej práce bolo ocenené dvojročným štipendiom (Welcome Fellowship Holder) na Veterinárnej univerzite v Glasgowe. Doc. Čorba pracoval v tíme pod vedením nestorov modernej parazitológie - prof. Urquharta a prof. Armoura a jeho pobyt bol zameraný na rôzne aspekty fasciolózy u zvierat. V roku 1979 obhájil doktorskú dizertačnú prácu a získal titul DrSc.

V rokoch 1983-1984 bol pozvaný k účasti na projekte FAO a UNDP na univerzite v Addis Abebe. Jeho aktivity v Etiópii boli východiskovým bodom pre vývoj vakcíny proti *Dictyocaulus filaria*, pôvodcovi pľúcnej

červivosti oviec, spôsobujúceho vážne problémy v mnohých krajinách. Doc. Čorba pôsobil ako hosťujúci lektor predmetu parazitológia na Fakulte veterinárneho lekárstva v Santa Clara, Kuba a v roku 1991 bol prizvaný ako expert pre oblasť parazitárnych infekcií domácich zvierat pre ústredie FAO v Ríme.

Jubilant na Parazitologickom ústave SAV dlhoročne pôsobil ako vedúci oddelenia Experimentálnej farmakológie a viedol pracovný tím v oblasti výskumu rezistencie voči antihelmintikám u gastrointestinálnych parazitov oviec, kôz a koní vo východnej a strednej Európe. Jeho tím bol v celosvetovom meradle prvý, ktorý iden-

tifikoval prenos multirezistentných parazitov z Nového Zélandu na Slovensko u importovaných kôz.

Okrem svojej bohatej vedeckej činnosti sa doc. Čorba venoval aj pedagogickej činnosti. V roku 1993 úspešne habilitoval na Univerzite veterinárneho lekárstva v Košiciach. Medzinárodné uznanie prinieslo doc. Čorbovi zvolenie do výkonného výboru Európskej parazitologickej federácie v roku 1982, kde pôsobil dve funkčné obdobia (do roku 1990 bol podpredsedom). Doc. Čorba bol aktívny aj v orgánoch SAV, kde pôsobil ako predseda alebo člen rôznych výborov.

Je spoluautorom troch monografií a jednej učebnice Parazitológie určenej pre študentov veterinárnej medicíny. Publikoval viac ako 200 vedeckých výstupov (viac ako 70 prác v zahraničí), a to buď ako autor alebo spoluautor. Jeho citačný index je 350 citácií v databáze WOS. Pôsobil ako

člen redakčnej rady časopisu Helminthologia a Folia Parasitologica. Za svoju vedeckú prácu bol ocenený viacerými oceneniami SAV a Akadémie vied ČR.

Možno povedať, že jubilat prešiel pozoruhodným osobným, vedeckým a pedagogickým vývojom, na základe ktorého ho právom možno zaradiť medzi významné osobnosti česko-slovenskej a svetovej parazitológie. V tomto odbore vychoval mladú generáciu vedeckých pracovníkov a významnou mierou sa podpísal aj pod môj odborný rast. Patrí medzi tých odborníkov, ktorí realizovali výraznú prezentáciu slovenskej vedy v zahraničí.

Aj keď je tomu už viac ako šesť rokov, čo sa doc. Čorba rozhodol obrátiť posledný list v kapitole zvanej pracovné povinnosti a odišiel do zaslúženého dôchodku, môžem Vás ubezpečiť, že jeho meno je v parazitologickej komunite na medzinárodných fórach neustále skloňované. Jeho

elán, energia a životaschopnosť sa v posledných rokoch upriamili na rodinu a záľuby, ktoré má tak rád - cyklistiku, prírodu a záhradku. Preto pre mňa vôbec nebolo prekvapením, že sa naše náhodné cyklistické stretnutia v okolí Košíc vyskytovali práve v nadmorskej výške 600-800 m n. m. Tak ako sme boli zvyknutí na bravúrne plnenie jeho pracovných povinností, aj túto nadmorskú výšku zdolával s ľahkosťou a jemu vlastnou bravúrnosťou, elánom a úsmevom na tvári.

Milý Július,

pri príležitosti Tvojho životného jubilea mi dovoľ v mene parazitologickej komunity, v mene svojom a v mene Tvojich bývalých kolegov Ti zablahoželať a popriať predovšetkým pevné zdravie, pohodu a hlavne veľa, veľa zdravia v najbližších rokoch.

Marián Várady

Doc. Čorba (vpravo) so synom

Ku gratulantom sa pripája aj redakcia Správ SPS pri SAV, ktorej bol doc. Čorba dlhoročným šéfredaktorom. Pán docent, zo srdca Vám prajeme najmä dobré zdravie a ešte veľa šťastných chvíľ strávených medzi svojimi blízkymi a so svojimi záľubami.

STALO SA V SAV V ROKU 2015

➤ 7. január 2015

Snem SAV vybral za nového predsedu SAV Pavla Šajgalíka

➤ 15. január 2015

Prezident Andrej Kiska v Prezidentskom paláci odvolal z funkcie predsedu Slovenskej akadémie vied Jaromíra Pastoreka a na tento post vymenoval Pavla Šajgalíka.

➤ 25. február 2015

Zasadal Snem SAV. Hlavnou témou zasadnutia bola rekonštrukcia Predsedníctva. Ľubica Lacinová sa stala predsedníčkou Snemu.

➤ 10. marec 2015

Slovenská akadémia vied na mimoriadnom zasadnutí P SAV začiatkom marca 2015 rozhodla o zložení nového vedenia SAV: *Pavol Šajgalík* – predseda; *Eva Majkovičová* – podpredsedníčka SAV pre vedu a výskum; *Juraj Koppel* – podpredseda SAV pre ekonomiku; *Karol Fröhlich* – podpredseda pre 1. oddelenie vied SAV; *Karol Marhold* – podpredseda pre 2. oddelenie vied SAV; *Emil Višňovský* – podpredseda pre 3. oddelenie vied SAV; *Dušan Gálik* – vedecký sekretár; *Mária Omastová* – zástupkyňa vedeckého sekretára; *Ján Dúša* – zástupca vedeckého sekretára; Čelnovia P SAV: *Juraj Lapin*, *Pavol Šiman*, *Daniela Ježová*, *Daňmar Podmaková*, *Juraj Marušiak*, *Miroslav Moravics*.

➤ 24. apríl 2015

Predseda SAV Pavol Šajgalík spolu s podpredsedníčkou SAV pre vedu a výskum Evou Majkovou sa zúčastnili oficiálnej návštevy Joint Research centre (JRC) v Bruseli, kde diskutovali o možnostiach vzájomnej spolupráce.

➤ 25. máj 2015

Bolo zverejnené „Spoločné vyhlásenie výboru Snemu SAV, predsedu, podpredsedov a vedeckého sekretára SAV a výboru OZ pracovníkov SAV k zásahom do legislatívneho procesu prijímania zákona o verejných výskumných inštitúciách“. V tomto vyhlásení SAV jednoznačne podporuje pôvodný návrh Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR schválený Legislatívnou radou vlády SR a apeluje na členov vlády SR, aby schválili tento návrh zákona a odmietli zásahy predložené Zborom poradcov predsedu vlády SR.

➤ 5. jún 2015

Generálny riaditeľ Referenčného centra pre vedu a technológie Európskej únie (Joint Research Centre - JRC) Vladimír Šucha a predseda SAV Pavol Šajgalík podpísali v Bratislave „Memorandum o porozumení“ medzi oboma inštitúciami“.

➤ 7. júl 2015

SAV navštívili veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku J. E. pán Didier Lopinot a atašé pre vedeckú a univerzitnú spoluprácu pán Harvé Guillermet. Na stretnutí s predsedom SAV Pavlom Šajgalíkom, podpredsedníčkou SAV pre vedu a výskum Evou Majkovou, vedeckým sekretárom SAV Dušanom Gálikom rokovali o bilaterálnej spolupráci medzi Francúzskom a Slovenskom.

➤ 8. júl 2015

Minister financií SR Peter Kažimír, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Juraj Draxler a predseda SAV Pavol Šajgalík podpísali dohodu, ktorá vytvára predpoklad na stabilizáciu finančných prostriedkov pre Slovenskú akadémiu. Podľa návrhu vlády SR Stabilizačná dohoda deklaruje, že Slovenská akadémia vied bude mať v rozpočte na roky 2016, 2017 a 2018 minimálne 60 miliónov eur v rozpočtovej kapitole akadémie, a táto suma sa bude navyšovať o infláciu z predošlého roku.

➤ 20. august 2015

20. augusta bol zahájený už 42. ročník medzinárodnej poľnohospodárskej a potravinárskej výstavy Agrokomplex Nitra. Medzi 527 vystavovateľmi mala svoje zastúpenie aj Slovenská akadémia vied, ktorá si odniesla dve ocenenia Zlatý kosák – pre Parazitologický ústav SAV a Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV.

➤ 2. september 2015

V Kongresovom centre Smolenice sa uskutočnil seminár o mediálnej komunikácii a

možnostiach prezentácie vedy v médiách. Prednášateľmi boli pozvaní hostia Martin Maruniak, riaditeľ stratégie Ogilvy PR (Praha) a Martin Mojžiš, vedec, pedagóg a redaktor (MFFI UK Bratislava, časopis Týždeň). Referát komunikácie a médií Úradu SAV týmto seminárom inicioval priamu spoluprácu s organizáciami SAV v komunikácii s verejnosťou a médiami. Seminára a workshopy na túto tému sa budú usporadúvať každoročne.

➤ 23. september 2015

Časopis Quark, ktorý vydáva Centrum vedecko-technických informácií SR v spolupráci s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a Slovenskou akadémiou vied, oslávil 20 rokov.

➤ 25. september 2015

Uskutočnilo sa podujatie Noc výskumníkov, ktoré je paralelne organizované v 33 štátoch Európy. Jedná sa o projekt podporovaný novým rámcovým programom Európskej komisie na podporu výskumu, vývoja a inovácií - Horizon 2020, v časti - Marie Skłodowska-Curie actions. Jeho cieľom je priblížiť prácu výskumníkov širokej verejnosti.

➤ 18. november 2015

Bolo vydané Spoločné vyhlásenie Predsedníctva SAV, Výboru Snemu SAV a Odborového zväzu SAV: *O čo prichádza Slovenská republika neprijatím zákona o verejných výskumných inštitúciách?* Legislatívny proces prijímania zákona sa zastavil po prerokovaní jeho návrhu v Legislatívnej rade vlády v apríli 2015. V dôsledku tejto skutočnosti Slovenská akadémia vied zostáva ako jediná z akadémií v rámci krajín V4 netransformovaná na túto verejno-právnu formu.

➤ 1. december 2015

Historicky po prvý raz sa uskutočnila v Aule Univerzity Komenského v Bratislave spoločná promócia doktorov vied za prítomnosti prezidenta Slovenskej republiky Andreja Kisku.

➤ 16. december 2015

Na poslednom tohtoročnom zasadnutí Snemu SAV bola na nasledujúcich 16 mesiacov do funkcie novej predsedníčky Snemu SAV zvolená Katarína Gmucová z Fyzikálneho ústavu SAV.

KALENDÁR BUDÍCICH VEDECKÝCH PARAZITOLOGICKÝCH PODUJATÍ

21. – 25. február, 2016

Molecular Approaches to Malaria (MAM 2016)

Mantra Esrkiné Beach Resort, Lorne, Australia

<http://www.mamconferences.org/>

9. – 11. máj 2016

XII. konference DDD 2016 „Přivrovody dny“

Poděbrady, ČR

Sdružení DDD

Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1

Tel. 221 082 335

E-mail: davidova@csvts.cz

20. – 24. júl 2016

EMOP XII - 12th European Multico-llouium of Parasitology - Parasites are Forever

Turku, Fínsko

<http://congress.utu.fi/emop2016/>

<http://emopxii.blogspot.com.ee/>

<https://www.facebook.com/events/268700706567637/>

9. – 12. marec 2016

27th Annual Meeting of the German Society for Parasitology

University of Göttingen, Germany

http://www.parasitologymeeting.de/index.php?id=901&type=300&utm_source=DGP2016_NL_Save_the_Date&utm_medium=Newsletter&utm_campaign=DGP2016

16. – 20. máj 2016

České a Slovenské parazitologické dny

Ledeč nad Sázavou, ČR

Správy SPS pri SAV str. 33

14. – 16. jún 2016

Trypanosomatidae Biology, Evolution, Taxonomy, and Phylogeny (TryTax2) Meeting 2016

Ostrava, ČR

<http://trytax2.osu.cz/>

1. august – 3. august 2016

2nd International Conference on Parasitology (Parasitology 2016)

Manchester, UK

<http://parasitology.conferenceseries.com/>

14. – 15. marec 2016

XIV. Prowazekove dni 2015

Komárno (Patince), SR

Správy SPS pri SAV, str. 32

28. jún – 1. júl 2016

International Symposium On Phlebotomine Sandflies IX (ISOPS IX)

Reims, France

www.isops9.org

18. – 20. október 2016

V. ročník vedeckého kongresu o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody

Bratislava, SR

<http://www.konferencia-zoonozy.estran-ky.sk/>

XII. české a slovenské parazitologické dny 2016

16. až 20. mája 2016

hotel Luna, Ledec nad Sázavou, Česká republika

Cena ubytovania vrátane raňajok:

- **575 Kč/osoba/noc** pri dvoch a viaclôžkovom obsadení izby
- **775 Kč/noc** za jednolôžkové obsadenie
- možnosť lacného nocľahu v chate

Doprava zo železničnej stanice Světlá nad Sázavou bude v pondelok a v piatok zabezpečená.

Aktuálne informácie a prihlášky:

<http://www.parazitologie.cz/akce/cspd2016/>

kontakt:

Doc. RNDr. Oleg Ditrich, CSc
Přírodovědecká fakulta
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
oleg@paru.cas.cz

Prihláška

XII. české a slovenské parazitologické dny

Ledeč nad Sázavou

16. - 20. května 2016

jméno, příjmení, tituly				
adresa				
e-mail				
aktivní účast	ano	☐	ne	☐
předběžné téma příspěvku *)				
upřednostňuji *)	orální prezentaci	☐	poster	☐

* Sestavení odborného programu je v kompetenci výborů ČPS a SPS, některé prezentace mohou být z časových důvodů přesunuty mezi postery; těm však bude vyhrazen dostatečný prostor, místní i časový.

Vyplněnou přihlášku zašlete prosím elektronicky jako přílohu na adresu hospodářky organizačního výboru:

dana@paru.cas.cz

nebo písemně na adresu:
RNDr. Dana Květoňová
BC AV ČR, vvi
Parazitologický ústav
370 05 České Budějovice

do 15. 3. 2016

NEWSLETTER OF THE EUROPEAN FEDERATION OF PARASITOLOGISTS N°7

December 2015

This newsletter, issued every 6 months, maintains contact with member societies & circulates important information. Please contact us for comments & suggestions!

EFP board

Jean Dupouy-Camet (president), Thomas Romig & Vasile Cozma (vice presidents), Edoardo Pozio (treasurer), Celia Holland (general secretary), Antti Oksanen, Titia Kortbeek, Pierre Dorny & Russell Stothard (members at large).

<http://www.eurofedpar.eu>

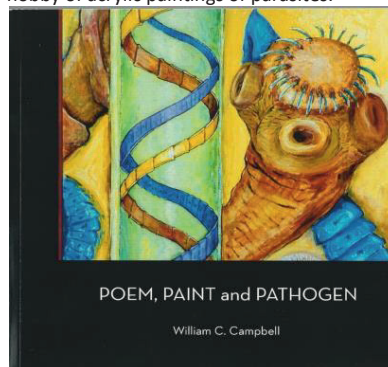
Nobel Prize of Medicine 2015 awarded to parasitologists!

EFP General Secretary C. Holland with 2015 Nobel Prize recipient W.C. Campbell in Trinity College, Dublin, 2012

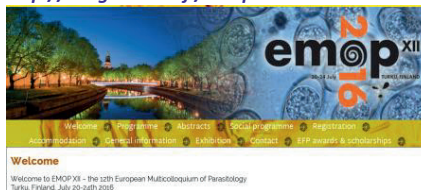
"The Nobel Assembly at Karolinska Institutet has decided to award the 2015 Nobel Prize in Physiology or Medicine with one half jointly to **William C. Campbell** and **Satoshi Ōmura** for their discoveries concerning a novel therapy against infections caused by roundworm parasites and the other half to **Youyou Tu** for her discoveries concerning a novel therapy against malaria. Diseases caused by parasites have plagued humankind for millennia and constitute a major global health problem. In particular, parasitic diseases affect the world's poorest populations and represent a huge barrier to improving human health and wellbeing. This year's Nobel Laureates have developed therapies that have revolutionized the treatment of some of the most devastating parasitic diseases. **William C. Campbell** and **Satoshi Ōmura** discovered a new drug, ivermectin, the derivatives of which have radically lowered the incidence of River Blindness and Lymphatic Filariasis, as well as showing efficacy against an expanding number of other parasitic diseases. **Youyou Tu** discovered artemisinin, a drug that has significantly reduced the mortality rates for patients suffering from malaria. These two discoveries have provided humankind with powerful new means to combat these debilitating diseases that affect hundreds of millions of people annually. The consequences in terms of improved human health and reduced suffering are immeasurable" (Press release Nobel Prize website).

European parasitologists are particularly proud to congratulate **WC Campbell** (born 28 June 1930) as he is an Irish-born American parasitologist. He graduated from Trinity College, Dublin in 1952 and earned his PhD degree from the University of Wisconsin in 1957. From 1957 to 1990 he was associated with Merck Institute for Therapeutic Research, where he served from 1984 to 1990 as Senior Scientist and R & D Director. He was, then, at the origin of the development of ivermectin, a potent anthelmintic drug which led to the huge decrease in onchocercosis and which is still a reference treatment for strongyloidosis, scabies and a lot of parasites affecting livestock health. **WC Campbell** is currently a research fellow emeritus at Drew University and, in 2002, he was elected member of the United States National Academy of Sciences. **WC Campbell** served as president of the International Commission on Trichinellosis from 1980 until 1984 and he contributed to the field of *Trichinella* with papers on immunology, experimental infections and efficacy of different drugs on the infection and by the publication in 1983 of "*Trichinella* and trichinosis", the bedside book for all who study this parasite. He has artistic skills & the hobby of acrylic paintings of parasites.

European Multicollloquium of Parasitology Save the date of EMOP 12 ! 20-24 July 2016, Turku, Finland

Webpages are opened at
<http://congress.utu.fi/emop2016>

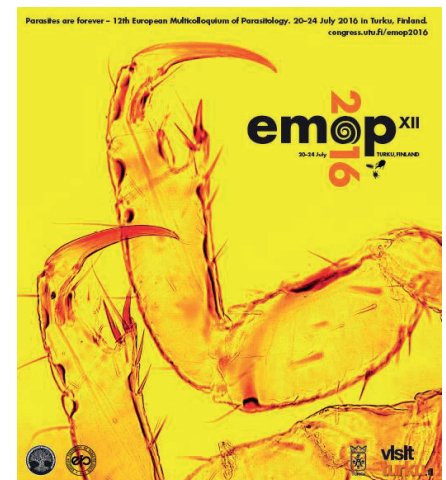

Invitation of Antti Oksanen & of the Local Organizing Committee:

"On behalf of the EMOP XII Local Organizing Committee, the Scandinavian-Baltic Society for Parasitology and the European Federation of Parasitologists, it is my great pleasure to welcome you to Turku and the 12th European Multicollloquium of Parasitology in July 2016. Turku is where the Scandinavian-Baltic Society for Parasitology was founded in 1966, half a century ago. Already long before that, there were flourishing parasitological research activities within the region. Just to list some of the great names: Johan Linder, Carl Linnaeus, Johan Haartman, Peter Abildgaard, Alexander von Nordmann, Konstantin Skryabin, Agnes Sjöberg, Bertel von Bonsdorff..."

Our motto "Parasites are Forever" points both to the history as well as to the future of parasitology. In the midst of our perpetual struggle against parasites, we can also pause to appreciate our adversary and how they survive and thrive. We wish to present a comprehensive package of the contemporary research trends in parasitology, with special emphasis on the One Health concept – from the parasitic point of view. Other focus areas include e.g. food and waterborne parasites, paleoparasitology, GIS, and exotic Arctic parasitology. EMOP is a colloquium open to all parasites. And maybe best of all: in Turku you will meet distinguished colleagues from all over the world, both old and new friends. No better place for networking!

We really look forward to seeing you in Turku at EMOP XII in July 2016".

Young Scientist Awards

The EFP will offer during the next EMOP **Five Young Scientist Awards** to stimulate the participation of young parasitologists & contribute to the increasing development of Parasitology. Candidates must be less than 35 years old & be a national of one of the countries that are active* members or associated members of the EFP. Prizes will include 400 euros; a diploma & refunding of EMOP registration fees. The applicants have to register for the congress & to give a 15 minute presentation on their work, during EMOP.

Student scholarships for EMOP

Young parasitologists are invited to participate in EMOPs & to contribute to the development of Parasitology. To help & stimulate them, a number of scholarships covering the congress fees will be offered. Candidates should be students & nationals of one of the countries that are active* members or associated members of the EFP & Their results will have to be communicated at EMOP.

Details on how to apply are available on the EFP webpages.

*: active members are members having have paid their fees to our treasurer Edoardo Pozio (see <http://www.eurofedpar.eu>)

Jean Dupouy-Camet & Celia Holland

- **predsedníčka**

RNDr. Ivica Hromadová, CSc.

- **podpredsedníčka**

MVDr. Martina Miterpáková, PhD.

- **tajomník**

Doc. RNDr. František Ondriska, PhD.

- **pokladníčka**

MVDr. Zuzana Hurníková, PhD.

- **členovia:**

Mgr. Veronika Rusňáková Taragel'ová, PhD.

Doc. RNDr. Michal Stanko, DrSc.

MVDr. Zuzana Vasilková

- **predsedníčka revíznej komisie**

MVDr. Daniela Antolová, PhD.

- **členovia revíznej komisie:**

Doc. MVDr. Marián Várady, DrSc.

RNDr. Bronislava Víchová, PhD.

Redakčná rada:

Martina Miterpáková – hlavná redaktorka

František Ondriska – redaktor

Zuzana Vasilková – redaktorka a grafická úprava

Vydala:

Slovenská parazitologická spoločnosť pri SAV

Hlinkova 3

040 01 Košice

Tel: 055 63 344 55; Fax: 055 63 314 14

E-mail: sps@saske.sk

Web: www.saske.sk/pau/sps.html

Autori obrázkov na titulnej strane - pracovníci PaÚ SAV

© 2015 Slovenská parazitologická spoločnosť pri SAV, Košice